

U skladu sa članom 216. stav 1. tačka 11) Zakona o tržištu kapitala („Sl. glasnik RS“, br. 31/11 i 112/15) i članom 31. stav 1. tačka 9) Statuta Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti, 10 broj 1/1-1 od 14.02.2012. godine, sa Izmenama i dopunama 10 br. 1-4/8-2 od 24.11.2015. godine, Upravni odbor Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti donosi

ŠIFARNIK VRSTA HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Član 1.

Šifarnikom vrsta hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata (u daljem tekstu: šifarnik) utvrđuju se vrste finansijskih instrumenata koji mogu biti upisani u Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti (u daljem tekstu: Centralni registar) i kojima se može trgovati.

Ovaj šifarnik je izrađen u skladu sa međunarodnim standardom ISO10962: 2015 (E) - Hartije od vrednosti i srodni finansijski instrumenti – klasifikacija finansijskih instrumenata (CFI kod).

CFI kod je oznaka finansijskog instrumenta određenog izdavaoca iz koje zakoniti imaoци tih hartija ostvaruju ista prava, s obzirom na kategoriju odnosno grupu finansijskog instrumenta.

CFI kod se sastoji od niza slovnih znakova kojima se identifikuje vrsta finansijskog instrumenta, pojedinačna prava iz finansijskog instrumenta i druga bitna obeležja koja se određuju s obzirom na vrstu finansijskog instrumenta.

CFI kod se sastoji od šest slovnih znakova. Za dodelu su dostupni sledeći slovni znakovi: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y i Z. Dva slova znaka imaju posebno značenje i ne mogu se redefinisati:

X Nije primenjivo/nedefinisano: ako su informacije nepoznate, nisu dostupne ili se ne primenjuju u trenutku dodele oznake, za element o kome je reč koristi se slovo „X“,

M Ostalo (razno).

Značenje slovnog znaka odnosi se samo na kontekst njegove matične kategorije ili grupe i važi samo u njoj.

Prvi slovni znak označava najviši nivo klasifikacije i njime se pravi razlika između kategorija poput vlasničkih hartija od vrednosti, uloga u fiducijarnim, odnosno uzajamnim fondovima, dužničkih instrumenata i raznih drugih vrsta instrumenata.

Drugi slovni znak označava konkretnu grupu u okviru svake kategorije; vlasničke hartije od vrednosti, na primer, dele se na:

- obične akcije,
- preferencijalne akcije,
- obične konvertibilne akcije,
- preferencijalne konvertibilne akcije,
- udele u komanditnom društvu,
- depozitne potvrde na vlasničke hartije od vrednosti,
- strukturisane instrumente (učešća) i
- ostalo (razno).

Poslednja četiri slova znaka označavaju najrelevantnije osobine koji važe za svaku grupu. I dok su glasačka prava, ograničenja vlasništva/prenosa/prodaje i forma korisne informacije za vlasničke hartije od vrednosti, te karakteristike nisu prisutne kod dužničkih instrumenata, koji imaju druge osobine poput vrste opcije, sredstava obezbeđenja, isporuke, da li je instrument standardizovan i nestandardizovan i koji je uslov za njegovo aktiviranje (tzv. *trigger*).

Član 2.

Prvi slovni znak CFI koda označava sledeće kategorije:

E	Vlasničke hartije od vrednosti
C	Udeli u institucijama kolektivnog investiranja
D	Dužnički instrumenti
R	Prava
O	Kotirane opcije
F	Fjučersi
S	Svopovi
H	Opcije koje nisu kotirane ili složene kotirane opcije
I	Spot ugovori
J	Forvardi
K	Strategije
L	Finansiranje
T	Referentni instrumenti
M	Ostalo (razno)

1. Vlasničke hartije od vrednosti (E * * * * *)

Opis

Finansijski instrumenti koji predstavljaju udeo u vlasništvu nad subjektom ili ukupnom aktivom.

Vlasničke hartije od vrednosti se dele na sledeće grupe:

S	Obične akcije
P	Preferencijalne akcije
C	Obične konvertibilne akcije
F	Preferencijalne konvertibilne akcije
L	Udeli u komanditnom društvu
D	Depozitne potvrde na vlasničke hartije od vrednosti
Y	Strukturisani instrumenti (učešća)
M	Ostalo (razno)

Obične akcije - E-S-*.*.*.*-

Imaoci ove klase akcija imaju pravo glasa i pravo na naplatu dividende. U slučaju likvidacije izdavaoca, imaoci običnih akcija po redu namirenja najčešće dolaze posle poverilaca subjekta i imalaca preferencijalnih akcija.

Prva osobina	Glasačka prava (označava vrstu glasačkog prava koje akcija daje nosiocu)		
	V	Akcija sa pravom glasa (svaka akcija nosi jedan glas)	-E-S-V-**-**-
	N	Akcija bez prava glasa (akcionar nema pravo glasa)	-E-S-N-**-**-
	R	Umanjeno pravo glasa (više akcija nosi jedan glas)	-E-S-R-**-**-
	E	Uvećano pravo glasa (jedna akcija nosi više glasova)	-E-S-E-**-**-
Druga osobina	Ograničenje vlasništva/prenosa/prodaje (vlasništvo nad hartijom od vrednosti ili njen prenos zavise od posebnih uslova, uključujući i uslove koji važe u predmetnoj državi)		
	T	Postoji ograničenje na raspolaganje	-E-S-T-**-**-
	U	Slobodno (neograničeno) raspolaganje	-E-S-U-**-**-
Treća osobina	Status otplate		
	O	U potpunosti neotplaćeno	-E-S-O-**-**-
	P	Delimično otplaćeno	-E-S-P-**-**-
	F	U potpunosti otplaćeno	-E-S-F-**-**-
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	E-S-**-**-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	E-S-**-**-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	E-S-**-**-N-
	M	Ostalo (razno)	E-S-**-**-M-

Preferencijalne akcije - E-P--**-**

Imaoci ovih akcija generalno imaju prednost nad imaocima drugih klasa akcija pri isplati dividende. U slučaju likvidacije, preferencijalne akcije uobičajeno po redu namirenja dolaze pre običnih akcija, ali posle poverilaca subjekta.

Prva osobina	Glasačka prava (označava vrstu glasačkog prava koje akcija daje nosiocu)		
	V	Akcija sa pravom glasa (svaka akcija nosi jedan glas)	-E-P-V-**-**-
	N	Akcija bez prava glasa (akcionar nema pravo glasa)	-E-P-N-**-**-
	R	Umanjeno pravo glasa (više akcija nosi jedan glas)	-E-P-R-**-**-
	E	Uvećano pravo glasa (jedna akcija nosi više glasova)	-E-P-E-**-**-

Druga osobina	Otkup (označava mogućnost za povlačenje akcije)		
	R	Otkupljiva (akcija se može otkupiti po nahodjenju emitenta i/ili imaoca)	-E-P-**-R-**-
	E	Produživa (datum otkupa se može produžiti po nahodjenju emitenta ili imaoca)	-E-P-**-E-**-
	T	Otkupljiva/produživa (izdavalac i/ili imalac otkupljive akcije sa fiksnim rokom dospeća imaju mogućnost da produže rok dospeća)	-E-P-**-T-**-
	G	Zamenjiva (akcija se može zameniti za hartiju od vrednosti drugog emitenta)	-E-P-**-G-**-
	A	Otkupljiva/zamenjiva/produživa (emitent i/ili imalac otkupljive akcije sa fiksnim rokom dospeća imaju mogućnost da produže rok dospeća i da zamene akciju za hartiju od vrednosti drugog emitenta)	-E-P-**-A-**-
	C	Otkupljiva/zamenjiva (akcija se može zameniti po nahodjenju emitenta i/ili imaoca i može se zameniti za hartiju od vrednosti drugog emitenta)	-E-P-**-C-**-
	N	Na neodređeno vreme (akcija nema fiksni rok dospeća)	-E-P-**-N-**-
Treća osobina	Prihod (označava vrstu prihoda od dividende na koju imalac ima pravo)		
	F	Prihod po unapred utvrđenoj stopi (imalac periodično prima unapred utvrđeni prihod)	-E-P-**-F-**-
	C	Kumulativni prihod po unapred utvrđenoj stopi (imalac periodično prima unapred utvrđeni iznos; dividende koje nisu isplaćene u određenoj godini se kumuliraju i moraju biti isplaćene naknadno ali pre nego što mogu biti isplaćene dividende imaocima običnih akcija)	-E-P-**-C-**-
	P	Učešće u prihodu (imalac ove akcije, pored toga što prvi prima dividende po unapred utvrđenoj stopi, učestvuje zajedno sa imaocima običnih akcija u daljoj raspodeli dividendi i raspodeli kapitala)	-E-P-**-P-**-
	Q	Kumulativno učešće u prihodu (imalac ima pravo na dividende i preko unapred utvrđene stope u određenim uslovima; dividende koje nisu isplaćene u prethodnim godinama se kumuliraju i moraju biti isplaćene naknadno ali pre nego što mogu biti isplaćene dividende imaocima običnih akcija)	-E-P-**-Q-**-
	A	Prihod po uskladioj/promenljivoj stopi (stopa dividende se utvrđuje periodično, obično na osnovu određene stope prinosa)	-E-P-**-A-**-
	N	Prihod po istoj stopi (imaoci imaju pravo na iste dividende kao imaoci običnih akcija, ali imaju druge privilegije, npr. prednost kod raspodele sredstava nakon likvidacije)	-E-P-**-N-**-

	U	Prihod po aukcijskoj stopi (dividenda se usklađuje na aukciji, npr. metodom holandske aukcije)	-E-P-**-U-*
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-E-P-**-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-E-P-**-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-E-P-**-N-
	M	Ostalo (razno)	-E-P-**-M-

Obične konvertibilne akcije – E-C--*-***

Akcije (obične) koje imalac može po svom nahodanju zameniti za druge hartije od vrednosti po unapred utvrđenoj srazmeri. Pravo zamene može biti trajno ili vremenski ograničeno.

Prva osobina	Glasačka prava (označava vrstu glasačkog prava koje akcija daje nosiocu)		
	V	Akcija sa pravom glasa (svaka akcija nosi jedan glas)	-E-C-V-**-*-*
	N	Akcija bez prava glasa (akcionar nema pravo glasa)	-E-C-N-**-*-*
	R	Umanjeno pravo glasa (više akcija nosi jedan glas)	-E-C-R-**-*-*
	E	Uvećano pravo glasa (jedna akcija nosi više glasova)	-E-C-E-**-*-*
Druga osobina	Ograničenje vlasništva/prenosa/prodaje (vlasništvo nad hartijom od vrednosti ili njen prenos zavise od posebnih uslova, uključujući i uslove koji važe u predmetnoj državi)		
	T	Postoji ograničenje na raspolaganje	-E-C-**-T-**-*
	U	Slobodno (neograničeno) raspolaganje	-E-C-**-U-**-*
Treća osobina	Status otplate		
	O	U potpunosti neotplaćeno	-E-C-**-O-**-*
	P	Delimično otplaćeno	-E-C-**-P-**-*
	F	U potpunosti otplaćeno	-E-C-**-F-**-*
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-E-C-**-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-E-C-**-R-

	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-E-C-**-*-N-
	M	Ostalo (razno)	-E-C-**-*-M-

Preferencijalne konvertibilne akcije – E-F-**-*-*

Preferencijalne akcije koje imalac može po svom nahodjenju zameniti za druge hartije od vrednosti, najčešće obične akcije, po unapred utvrđenoj srazmeri. Pravo zamene može biti trajno ili vremenski ograničeno.

Prva osobina	Glasačka prava (označava vrstu glasačkog prava koje akcija daje nosiocu)		
	V	Akcija sa pravom glasa (svaka akcija nosi jedan glas)	-E-F-V-**-*-
	N	Akcija bez prava glasa (akcionar nema pravo glasa)	-E-F-N-**-*-
	R	Umanjeno pravo glasa (više akcija nosi jedan glas)	-E-F-R-**-*-
	E	Uvećano pravo glasa (jedna akcija nosi više glasova)	-E-F-E-**-*-
Druga osobina	Otkup (označava mogućnost za povlačenje akcije)		
	R	Otkupljiva (akcija se može otkupiti po nahodjenju emitenta i/ili imaooca)	-E-F-**-R-**-*
	E	Produživa (datum otkupa se može produžiti po nahodjenju emitenta ili imaooca)	-E-F-**-E-**-*
	T	Otkupljiva/produživa (izdavalac i/ili imalac otkupljive akcije sa fiksnim rokom dospeća imaju mogućnost da produže rok dospeća)	-E-F-**-T-**-*
	G	Zamenjiva (akcija se može zameniti za hartiju od vrednosti drugog emitenta)	-E-F-**-G-**-*
	A	Otkupljiva/zamenjiva/produživa (emitent i/ili imalac otkupljive akcije sa fiksnim rokom dospeća imaju mogućnost da produže rok dospeća i da zamene akciju za hartiju od vrednosti drugog emitenta)	-E-F-**-A-**-*
	C	Otkupljiva/zamenjiva (akcija se može zameniti po nahodjenju emitenta i/ili imaooca i može se zameniti za hartiju od vrednosti drugog emitenta)	-E-F-**-C-**-*
	N	Na neodređeno vreme (akcija nema fiksni rok dospeća)	-E-F-**-N-**-*
Treća osobina	Prihod (označava vrstu prihoda od dividende na koju imalac ima pravo)		
	F	Prihod po unapred utvrđenoj stopi (imalac periodično prima unapred utvrđeni prihod)	-E-F-**-F-**-*
	C	Kumulativni prihod po unapred utvrđenoj stopi (imalac periodično prima unapred utvrđeni iznos; dividende koje nisu isplaćene u određenoj godini se kumuliraju i moraju biti isplaćene naknadno ali pre nego što mogu biti isplaćene dividende imaoocima običnih akcija)	-E-F-**-C-**-*

	P	Učešće u prihodu (imalac ove akcije, pored toga što prvi prima dividende po unapred utvrđenoj stopi, učestvuje zajedno sa imalcima običnih akcija u daljoj raspodeli dividendi i raspodeli kapitala)	-E-F-**-P-*
	Q	Kumulativno učešće u prihodu (imalac ima pravo na dividende i preko unapred utvrđene stope u određenim uslovima; dividende koje nisu isplaćene u prethodnim godinama se kumuliraju i moraju biti isplaćene naknadno ali pre nego što mogu biti isplaćene dividende imalcima običnih akcija)	-E-F-**-Q-*
	A	Prihod po usklađivoj/promenljivoj stopi (stopa dividende se utvrđuje periodično, obično na osnovu određene stope prinosa)	-E-F-**-A-*
	N	Prihod po istoj stopi (imalci imaju pravo na iste dividende kao imalci običnih akcija, ali imaju druge privilegije, npr. prednost kod raspodele sredstava nakon likvidacije)	-E-F-**-N-*
	U	Prihod po aukcijskoj stopi (dividenda se usklađuje na aukciji, npr. metodom holandske aukcije)	-E-F-**-U-*
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-E-C-**-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-E-C-**-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-E-C-**-N-
	M	Ostalo (razno)	-E-C-**-M-

Udeli u komanditnom društvu – E-L--*-***

Komanditno društvo je vrsta privrednog društva koje je po svom ustrojstvu slično ortačkom društvu, osim što su u ovom slučaju pored ortaka sa neograničenom i solidarnom odgovornošću (komplementari) članovi društva i ortaci sa ograničenom odgovornošću (komanditori).

Poput akcionara u akcionarskom društvu, komanditori imaju ograničenu odgovornost, odnosno odgovaraju za dugove društva samo do visine svog upisanog uloga i nemaju ovlašćenje da vode poslovanje društva. Komplementari plaćaju komanditorima sumu koja po svojoj prirodi odgovara dividendi i čiji se iznos i obim najčešće utvrđuju osnivačkim aktom komanditnog društva.

Prva osobina	Glasačka prava (označava vrstu glasačkog prava koje akcija daje nosiocu)		
	V	Akcija sa pravom glasa (svaka akcija nosi jedan glas)	-E-L-V-**-*-*
	N	Akcija bez prava glasa (akcionar nema pravo glasa)	-E-L-N-**-*-*

	R	Umanjeno pravo glasa (više akcija nosi jedan glas)	-E-L- R -*-**-
	E	Uvećano pravo glasa (jedna akcija nosi više glasova)	-E-L- E -*-**-
Druga osobina	Ograničenje vlasništva/prenosa/prodaje (vlasništvo nad hartijom od vrednosti ili njen prenos zavise od posebnih uslova, uključujući i uslove koji važe u predmetnoj državi)		
	T	Postoji ograničenje na raspolaganje	-E-L-* T -*-**-
	U	Slobodno (neograničeno) raspolaganje	-E-L-* U -*-**-
Treća osobina	Status otplate		
	O	U potpunosti neotplaćeno	-E-L-*-* O -*-**-
	P	Delimično otplaćeno	-E-L-*-* P -*-**-
	F	U potpunosti otplaćeno	-E-L-*-* F -*-**-
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-E-L-*-* B -*-**-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-E-L-*-* R -*-**-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-E-L-*-* N -*-**-
	M	Ostalo (razno)	-E-L-*-* M -*-**-

Depozitne potvrde na vlasničke hartije od vrednosti – E-D-*-*-*.

Depozitne potvrde su hartije od vrednosti kojima se omogućava vlasništvo nad hartijama od vrednosti kojima se trguje u drugim državama. Depozitne potvrde se uobičajeno koriste u cilju trgovanja akcijama u državi koja se razlikuje od države gde su prvobitne akcije emitovane.

Prva osobina	Osnovni instrument (označava vlasništvo nad instrumentom navedenim u ovoj tabeli)		
	S	Obična akcija	-E-D- S -*-**-
	P	Preferencijalna akcija	-E-D- P -*-**-
	C	Obična konvertibilna akcija	-E-D- C -*-**-
	F	Preferencijalna konvertibilna akcija	-E-D- F -*-**-
	L	Udeo u komanditnom društvu	-E-D- L -*-**-
	M	Ostalo (razno)	-E-D- M -*-**-
Druga osobina	Otkup/konverzija osnovne hartije od vrednosti		

	Smernica: Za obične akcije i udele u komanditnom društvu mogu se koristiti samo oznake N (Na neodređeno vreme) i X (Nije primenjivo/nedefinisano). Sve ostale oznake primenjuju se na druge osnovne hartije od vrednosti.		
	R	Otkupljiva	-E-D-**-R-**-
	N	Na neodređeno vreme	-E-D-**-N-**-
	B	Konvertibilna	-E-D-**-B-**-
	D	Konvertibilna/otkupljiva	-E-D-**-D-**-
	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-E-D-**-X-**-
Treća osobina	Prihod (označava vrstu prihoda od dividende na koju imalac ima pravo)		
	F	Prihod po unapred utvrđenoj stopi (imalac periodično prima unapred utvrđeni prihod)	-E-D-**-F-**-
	C	Kumulativni prihod po unapred utvrđenoj stopi (imalac periodično prima unapred utvrđeni iznos; dividende koje nisu isplaćene u određenoj godini se kumuliraju i moraju biti isplaćene naknadno ali pre nego što mogu biti isplaćene dividende imaocima običnih akcija)	-E-D-**-C-**-
	P	Učešće u prihodu (imalac ove akcije, pored toga što prvi prima dividende po unapred utvrđenoj stopi, učestvuje zajedno sa imaocima običnih akcija u daljoj raspodeli dividendi i raspodeli kapitala)	-E-D-**-P-**-
	Q	Kumulativno učešće u prihodu (imalac ima pravo na dividende i preko unapred utvrđene stope u određenim uslovima; dividende koje nisu isplaćene u prethodnim godinama se kumuliraju i moraju biti isplaćene naknadno ali pre nego što mogu biti isplaćene dividende imaocima običnih akcija)	-E-D-**-Q-**-
	A	Prihod po usklađivoj/promenljivoj stopi (stopa dividende se utvrđuje periodično, obično na osnovu određene stope prinosa)	-E-D-**-A-**-
	N	Prihod po istoj stopi (imaoci imaju pravo na iste dividende kao imaoci običnih akcija, ali imaju druge privilegije, npr. prednost kod raspodele sredstava nakon likvidacije)	-E-D-**-N-**-
	U	Prihod po aukcijskoj stopi (dividenda se usklađuje na aukciji, npr. metodom holandske aukcije)	-E-D-**-U-**-
	D	Dividende	-E-D-**-D-**-
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-E-D-**-B-**-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu	-E-D-**-R-**-

		registrovanog vlasnika)	
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-E-D-*-**-* N -
	M	Ostalo (razno)	-E-D-*-**-* M -

Strukturisani instrumenti (sa učešćem) – E-Y-*-**-*-*

Ovi instrumenti se obično konstruišu na osnovu opcija sa niskom cenom izvršenja (*Low Exercise Price Option* ili *LEPO*, koja se definiše kao osnovna vrednost umanjena za diskontovane buduće dividende), što u pojedinim slučajevima može biti uporedivo sa neposrednim ulaganjem u osnovnu aktivu instrumenta ili opcijom *LEPO* u kombinaciji sa drugim opcijama, što sve zajedno omogućava ostvarenje željenog profila isplate.

Prva osobina	Vrsta		
	A	Prateći sertifikat [učešće u razvoju osnovne aktive; odražava kretanje cene osnovne aktive u odnosu 1:1 (usklađeno primenom stope konverzije i za iznos odgovarajućih naknada); rizik je uporediv sa rizikom neposrednog ulaganja u osnovnu aktivu]	-E-Y- A -**-*-*
	B	Sertifikat sa povećanim učinkom [učešće u razvoju osnovne aktive; nesrazmerno učešće (povećani učinak) u pozitivnom rezultatu iznad cene izvršenja; odražava kretanje cene osnovne aktive odnosu 1:1 (usklađeno primenom stope konverzije i za iznos odgovarajućih naknada); rizik je uporediv sa rizikom neposrednog ulaganja u osnovnu aktivu]	-E-Y- B -**-*-*
	C	Bonusni sertifikat [učešće u razvoju osnovne aktive; minimalna otkupna cena je jednaka nominalnoj ceni pod uslovom da granica nije pređena; ako je granica pređena proizvod se pretvara u prateći sertifikat; kod povećanog rizika više vrsta osnovne aktive („najgori slučaj“) omogućeni su viši nivo bonusa ili niža granica; manji rizik u poređenju sa neposrednim ulaganjem u osnovnu aktivu]	-E-Y- C -**-*-*
	D	Bonusni sertifikat sa povećanim učinkom [učešće u razvoju osnovne aktive; nesrazmerno učešće (povećani učinak) u pozitivnom rezultatu iznad cene izvršenja; minimalna otkupna cena je jednaka nominalnoj ceni pod uslovom da granica nije pređena; ako je granica pređena proizvod se pretvara u prateći sertifikat; kod povećanog rizika više vrsta osnovne aktive („najgori slučaj“) omogućeni su viši nivo bonusa ili niža granica; manji rizik u poređenju sa neposrednim ulaganjem u osnovnu aktivu]	-E-Y- D -**-*-*
	E	Dvostruko pozitivni (<i>twin-win</i>) sertifikat [učešće u razvoju osnovne aktive; zarada je moguća kako pri padu tako i pri rastu vrednosti osnovne aktive; pad vrednosti osnovne aktive pretvara se u zaradu do granične vrednosti;	-E-Y- E -**-*-*

		minimalna otkupna cena je jednaka nominalnoj ceni pod uslovom da granica nije pređena; ako je granica pređena proizvod se pretvara u prateći sertifikat; kod povećanog rizika više vrsta osnovne aktive („najgori slučaj“) omogućeni su viši nivo bonusa ili niža granica; manji rizik u poređenju sa neposrednim ulaganjem u osnovnu aktivu]	
	M	Ostalo (razno)	-E-Y-M-*-**-
Druga osobina	Raspodela (označava gotovinsku isplatu predviđenu strukturisanim instrumentom)		
	D	Isplata dividende (u zavisnosti od strategije strukturisanog instrumenta)	-E-Y-*-D-*-**-
	Y	Bez isplate	-E-Y-*-Y-*-**-
	M	Ostalo (razno)	-E-Y-*-M-*-**-
Treća osobina	Isplata (označava vid isplate predviđen strukturisanim instrumentom)		
	F	Isplata u gotovini	-E-Y-*-**F-*-**-
	V	Isplata u naturi	-E-Y-*-**V-*-**-
	E	Izbor vrste isplate pri saldiranju (utvrđuje se u trenutku saldiranja)	-E-Y-*-**E-*-**-
	M	Ostalo (razno)	-E-Y-*-**M-*-**-
Četvrta osobina	Osnovna aktiva (označava vrstu aktive na kojoj se zasniva strukturisani instrument)		
	B	Korpe (grupa hartija od vrednosti formirana u cilju konkretnog ulaganja)	-E-Y-*-**B-*-**-
	S	Vlasničke hartije od vrednosti	-E-Y-*-**S-*-**-
	D	Dužnički instrumenti	-E-Y-*-**D-*-**-
	G	Izvedeni instrumenti (opcije, fjučersi, svopovi, spot ugovori, forvardi, strategije, finansiranja)	-E-Y-*-**G-*-**-
	T	Roba	-E-Y-*-**T-*-**-
	C	Valute (unapred utvrđeni kurs)	-E-Y-*-**C-*-**-
	I	Indeksi (kretanje indeksa)	-E-Y-*-**I-*-**-
	N	Kamatne stope (utvrđeni iznos na osnovu budućeg nivoa kamatne stope)	-E-Y-*-**N-*-**-
	M	Ostalo (razno)	-E-Y-*-**M-*-**-

Ostalo (razno) – E-M-X-X-X*-*

Vlasničke hartije od vrednosti koje ne spadaju ni u jednu od prethodno opisanih kategorija.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-E-M-X-X-X*-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-E-M-X-X-X*-*
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-E-M-X-X-X*-*

Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-E-M-X-X-X-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-E-M-X-X-X-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-E-M-X-X-X-N-
	M	Ostalo (razno)	-E-M-X-X-X-M-

2. Udeli u institucijama kolektivnog investiranja (C-*-**-*-**)

Opis

Hartije od vrednosti koje predstavljaju udeo u vlasništvu na ukupnoj aktivni investitora kojima upravlja investiciono društvo čiji je akcionarski kapital odvojen od sredstava kojima upravlja; ova kategorija obuhvata emisije akcija ili udela u vidu jediničnog trusta, uzajamnog fonda, OICVM, OPCVM, SICAV, SICAF itd.

Institucije kolektivnog investiranja se dele na sledeće grupe:

- I** Standardni (obični) investicioni fondovi/uzajamni fondovi
- H** Fondovi rizičnog kapitala (hedž fondovi)
- B** Trustovi nepokretnosti (*Real Estate Investment Trust*, REIT)
- E** Fondovi čijim se udelima trguje na berzi (*Exchange Traded Fund*, ETF)
- S** Penzioni fondovi
- F** Fondovi fondova
- P** Fondovi privatnog kapitala
- M** Ostalo (razno)

Standardni (obični) investicioni fondovi/uzajamni fondovi – C-I-*-**-*-**

Institucija investiranja sastavljena od sume novčanih sredstava prikupljenih od većeg broja ulagača radi ulaganja u hartije od vrednosti poput akcija, obveznica, instrumenata tržišta novca i sličnih sredstava.

Prva osobina	Otvoreni/zatvoreni (označava da li se udelima trguje ili su fondovi uvek spremni da prodaju nove udele i otkupe emitovane udele na zahtev)		
	C	Zatvoreni (udeli se prodaju na organizovanom ili vanberzanskom tržištu i obično se ne otkupljuju)	-C-I-C-*-**-*-**
	O	Otvoreni (fondovi neprekidno prodaju nove udele na tržištu i otkupljuju emitovane udele na zahtev, što za posledicu ima povećanje emitovanog kapitala)	-C-I-O-*-**-*-**
	M	Ostalo (razno)	-C-I-M-*-**-*-**
Druga osobina	Politika raspodele (označava uobičajenu politiku raspodele zarade fonda)		

	I	Prihodni fond (fond redovno deli zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-I-*-I-*-
	G	Akumulacioni fond (fond obično reinvestira zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-I-*-G-*-
	J	Mešoviti fond (zarada ostvarena investiranjem se delimično deli a delimično reinvestira)	-C-I-*-J-*-
Treća osobina	Aktiva (označava aktivu u koju fond investira)		
	R	Nepokretnosti	-C-I-*-R-*-
	B	Dužnički instrumenti (fond ulaže u dužničke instrumente bez obzira na njihovu ročnost)	-C-I-*-B-*-
	E	Vlasnički instrumenti	-C-I-*-E-*-
	V	Konvertibilne hartije od vrednosti	-C-I-*-V-*-
	L	Mešoviti fond (ulaže u različite vrste aktive)	-C-I-*-L-*-
	C	Roba	-C-I-*-C-*-
	D	Izvedeni finansijski instrumenti	-C-I-*-D-*-
	F	Referentni finansijski instrumenti osim robe	-C-I-*-F-*-
	K	Kreditni [ugovorni odnos u kome zajmoprimac dobija određenu vrednost (robu, uslugu ili novac) sada i pristaje da je zajmodavcu otplati u nekom trenutku u budućnosti, najčešće uz kamatu; institucije kolektivnog investiranja obično investiraju u kredite koje su odobrila treća lica; krediti nisu prenosivi bez ograničenja, za razliku od dužničkih hartija od vrednosti]	-C-I-*-K-*-
	M	Ostalo (razno)	-C-I-*-M-*-
Četvrta osobina	Vrste hartija od vrednosti i ograničenje u pogledu ulagača		
	S	Akcije (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-I-*-S-*-
	Q	Akcije za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/profesionalni investitori)	-C-I-*-Q-*-
	U	Udeli (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-I-*-U-*-
	Y	Udeli za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/profesionalni investitori)	-C-I-*-Y-*-

Fondovi rizičnog kapitala (hedž fondovi) – C-H-*-X-X-X-

Vrsta investicionih fondova koja nastoji da ostvari određeni nivo ukupnog prinosa i najčešće je otvorena za učešće samo kvalifikovanih investitora.

Prva osobina	Investiciona strategija (postupak investiranja kojim se opisuju osnovni elementi strategije fonda rizičnog kapitala)		
	D	Usmerena [dve najveće komponente ove grupe jesu makro-strategije i savetnici za trgovanje robom (<i>Commodity Trading Advisor</i> , CTA)/upravljanje fjučersima; makro-strategije su usmerene strategije zasnovane na kretanju tržišnih cena valuta, robe, vlasničkih hartija od vrednosti i instrumenata sa fiksnim prihodom i obuhvataju kako fjučerse tako i tržišta gotovine; CTA/upravljanje fjučersima označava samo strategije zasnovane na fjučers ugovorima koji se odnose na sve vrste aktive)	-C-H-D-X-X-X-
	R	Strategija relativnih vrednosti (strategija koje se usredsređuju na raspon između gornjih i donjih cena („spred“) različitih finansijskih sredstava ili robe; kod njih se često koristi leveridž i izbegava se tržišni rizik, mada rizik razlike u ceni može biti značajan)	-C-H-R-X-X-X-
	S	Odabir hartija od vrednosti (ove strategije su najčešće zasnovane na vlasničkim hartijama od vrednosti i podrazumevaju primenu strategije zauzimanja dugih pozicija kod akcija za koje se očekuje povećanje vrednosti i kratkih pozicija kod akcija za koje se očekuje pad vrednosti; rukovodilac fonda nastoji da zaradi na osnovu kvalitetnijeg izbora hartija od vrednosti tako što kreira kombinaciju dugih i kratkih pozicija na način kojim se ublažava sistemski tržišni rizik)	-C-H-S-X-X-X-
	E	Strategija u zavisnosti od eksternih događaja (kombinacija investicionih strategija usredsređenih na hartije od vrednosti kod kojih se očekuje promena cene usled korporativnih transakcija ili događaja kao što su odlazak u stečaj)	-C-H-E-X-X-X-
	A	Arbitraža (u ekonomiji i finansijama arbitraža označava korišćenje razlike u ceni između dva ili više tržišta: zaključuje se više usklađenih transakcija iz kojih se na osnovu razlike između tržišnih cena ostvaruje zarada)	-C-H-A-X-X-X-
	N	Višestrategijski pristup (kao poseban skup investicionih strategija, ovaj pristup je šireg opsega i kod njega se od rukovodioca investicionog fonda očekuje da približno 25% portfolija fonda investira uz primenu dveju ili više različitih strategija)	-C-H-N-X-X-X-
	L	Kreditiranje uz obezbeđenje na imovini (strategija koja se zasniva na kreditiranju privrednih društava uz obezbeđenje na njihovoj imovini, uključujući i privrednih društava koje banke ne smatraju kreditno sposobnim; iznos kredita obezbeđen je zalogom na imovini zajmoprimca i kao takav neposredno određen vrednošću predmetne imovine)	-C-H-L-X-X-X-
	M	Ostalo (razno)	-C-H-M-X-X-X-

Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-C-H-*-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-C-H-*-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-C-H-*-X-X-X-

Trustovi nepokretnosti (REIT) – C-B-*-X-*

Trust nepokretnosti je kompanija za ulaganje u nepokretnosti koja akcije/udele nudi na tržištu i neposredno investira u nepokretnosti, i to ili u same nekretnine ili posredstvom hipoteka.

Prva osobina	Otvoreni/zatvoreni (označava da li se udelima trguje ili su fondovi uvek spremni da prodaju nove udele i otkupe emitovane udele na zahtev)		
	C	Zatvoreni (udeli se prodaju na organizovanom ili vanberzanskom tržištu i obično se ne otkupljuju)	-C-B-C-*-X-*
	O	Otvoreni (fondovi neprekidno prodaju nove udele na tržištu i otkupljuju emitovane udele na zahtev, što za posledicu ima povećanje emitovanog kapitala)	-C-B-O-*-X-*
	M	Ostalo (razno)	-C-B-M-*-X-*
Druga osobina	Politika raspodele (označava uobičajenu politiku raspodele zarade fonda)		
	I	Prihodni fond (fond redovno deli zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-B-*-I-X-*
	G	Akumulacioni fond (fond obično reinvestira zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-B-*-G-X-*
	J	Mešoviti fond (zarada ostvarena investiranjem se delimično deli a delimično reinvestira)	-C-B-*-J-X-*
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-C-B-*-X-*
Četvrta osobina	Vrste hartija od vrednosti i ograničenje u pogledu ulagača		
	S	Akcije (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-B-*-X-S-
	Q	Akcije za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/profesionalni investitori)	-C-B-*-X-Q-
	U	Udeli (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-B-*-X-U-
	Y	Udeli za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/profesionalni investitori)	-C-B-*-X-Y-

Fondovi čijim se udelima trguje na berzi (ETF) – C-E-*-X-*

Fond čijim se udelima trguje na berzi je investicioni fond čijim se udelima trguje na berzi, tako da je njihov položaj sličan položaju akcija. ETF ulaže u akcije, robu ili obveznice, i njegovim udelima se u toku svakodnevnog trgovanja trguje na nivou bliskom neto vrednosti aktive u koju fond ulaže. Većina ovakvih fondova prate indekse, poput indeksa akcija, obveznica ili robe.

Prva osobina	Otvoreni/zatvoreni (označava da li se udelima trguje ili su fondovi uvek spremni da prodaju nove udele i otkupe emitovane udele na zahtev)		
	C	Zatvoreni (udeli se prodaju na organizovanom ili vanberzanskom tržištu i obično se ne otkupljuju)	-C-E-C-*-**-
	O	Otvoreni (fondovi neprekidno prodaju nove udele na tržištu i otkupljuju emitovane udele na zahtev, što za posledicu ima povećanje emitovanog kapitala)	-C-E-O-*-**-
	M	Ostalo (razno)	-C-E-M-*-**-
Druga osobina	Politika raspodele (označava uobičajenu politiku raspodele zarade fonda)		
	I	Prihodni fond (fond redovno deli zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-E-*-I-*-**-
	G	Akumulacioni fond (fond obično reinvestira zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-E-*-G-*-**-
	J	Mešoviti fond (zarada ostvarena investiranjem se delimično deli a delimično reinvestira)	-C-E-*-J-*-**-
Treća osobina	Aktiva		
	R	Nepokretnosti	-C-E-*-R-*-**-
	B	Dužnički instrumenti (fond ulaže u dužničke instrumente bez obzira na njihovu ročnost)	-C-E-*-B-*-**-
	E	Vlasnički instrumenti	-C-E-*-E-*-**-
	V	Konvertibilne hartije od vrednosti	-C-E-*-V-*-**-
	L	Mešoviti fond (ulaže u različite vrste aktive)	-C-E-*-L-*-**-
	C	Roba	-C-E-*-C-*-**-
	D	Izvedeni finansijski instrumenti	-C-E-*-D-*-**-
	F	Referentni finansijski instrumenti osim robe	-C-E-*-F-*-**-
	K	Kreditni [ugovorni odnos u kome zajmoprimac dobija određenu vrednost (robu, uslugu ili novac) sada i pristaje da je zajmodavcu otplati u nekom trenutku u budućnosti, najčešće uz kamatu; institucije kolektivnog investiranja obično investiraju u kredite koje su odobrila treća lica; krediti nisu prenosivi bez ograničenja, za razliku od dužničkih hartija od vrednosti]	-C-E-*-K-*-**-
	M	Ostalo (razno)	-C-E-*-M-*-**-
Četvrta osobina	Vrste hartija od vrednosti i ograničenje u pogledu ulagača		
	S	Akcije (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-E-*-S-*-**-
	U	Udele (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-E-*-U-*-**-

Penzioni fondovi – C-S-*-**-*-*

Penzionim fondom upravlja finansijski posrednik u ime i za račun određenog privrednog društva i njegovih zaposlenih. Penzioni fond je uobičajena vrsta skupa sredstava zamišljenog tako da ostvaruje stabilan rast na duži rok.

Prva osobina	Otvoreni/zatvoreni		
	C	Zatvoreni (penzioni fondovi kreirani samo radi realizacije planova penzionog osiguranja ograničenih na određene zaposlene)	-C-S-C-*-**-*-*
	O	Otvoreni (penzioni fondovi kreirani radi realizacije najmanje jednog penzionog plana bez ograničenja u pogledu članstva)	-C-S-O-*-**-*-*
	M	Ostalo (razno)	-C-S-M-*-**-*-*
Druga osobina	Strategija/način investiranja		
	B	Uravnotežen/konzervativan	-C-S-*-B-*-**-*-*
	G	Usmeren na rast	-C-S-*-G-*-**-*-*
	L	Usmeren na životni stil članova (strategija zavisi od starosne grupe članova)	-C-S-*-L-*-**-*-*
	M	Ostalo (razno)	-C-S-*-M-*-**-*-*
Treća osobina	Vrsta		
	R	Unapred utvrđena isplata	-C-S-*-**R-*-**-*-*
	B	Unapred utvrđen doprinos	-C-S-*-**B-*-**-*-*
	M	Ostalo (razno)	-C-S-*-**M-*-**-*-*
Četvrta osobina	Vrste hartija od vrednosti i ograničenje u pogledu ulagača		
	S	Akcije (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-S-*-**S-*-**-*-*
	U	Udeli (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-S-*-**U-*-**-*-*

Fondovi fondova – C-F-*-**-*-*

Fond fondova je institucija kolektivnog investiranja koja neposredno ulaže u druge investicione fondove umesto u akcije, obveznice ili druge hartije od vrednosti.

Prva osobina	Otvoreni/zatvoreni (označava da li se udelima trguje ili su fondovi uvek spremni da prodaju nove udele i otkupe emitovane udele na zahtev)		
	C	Zatvoreni (udeli se prodaju na organizovanom ili vanberzanskom tržištu i obično se ne otkupljuju)	-C-F-C-*-**-*-*
	O	Otvoreni (fondovi neprekidno prodaju nove udele na tržištu i otkupljuju emitovane udele na zahtev, što za	-C-F-O-*-**-*-*

		posledicu ima povećanje emitovanog kapitala)	
	M	Ostalo (razno)	-C-F- M -*-**-
Druga osobina	Politika raspodele (označava uobičajenu politiku raspodele zarade fonda)		
	I	Prihodni fond (fond redovno deli zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-F-*- I -*-**-
	G	Akumulacioni fond (fond obično reinvestira zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-F-*- G -*-**-
	J	Mešoviti fond (zarada ostvarena investiranjem se delimično deli a delimično reinvestira)	-C-F-*- J -*-**-
Treća osobina	Vrsta fonda (označava vrstu fonda u koji fond ulaže)		
	I	Standardni (obični) investicioni fondovi/uzajamni fondovi	-C-F-*-** I -*-
	H	Fondovi rizičnog kapitala	-C-F-*-** H -*-
	B	Trustovi nepokretnosti	-C-F-*-** B -*-
	E	Fondovi čijim se udelima trguje na berzi	-C-F-*-** E -*-
	P	Fondovi privatnog kapitala	-C-F-*-** P -*-
	M	Ostalo (razno)	-C-F-*-** M -*-
Četvrta osobina	Vrste hartija od vrednosti i ograničenje u pogledu ulagača		
	S	Akcije (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-F-*-**-* S -
	Q	Akcije za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/profesionalni investitori)	-C-F-*-**-* Q -
	U	Udeli (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-F-*-**-* U -
	Y	Udeli za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/profesionalni investitori)	-C-F-*-**-* Y -

Fondovi privatnog kapitala – C-P-*--*-**

Fond privatnog kapitala je najčešće strukturisan kao komanditno društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću (gde su ulagači komanditori) kojim upravlja komplementar.

Prva osobina	Otvoreni/zatvoreni (označava da li se udelima trguje ili su fondovi uvek spremni da prodaju nove udele i otkupe emitovane udele na zahtev)		
	C	Zatvoreni (udeli se prodaju na organizovanom ili vanberzanskom tržištu i obično se ne otkupljuju)	-C-P- C -*-**-*-
	O	Otvoreni (fondovi neprekidno prodaju nove udele na tržištu i otkupljuju emitovane udele na zahtev, što za posledicu ima povećanje emitovanog kapitala)	-C-P- O -*-**-*-
	M	Ostalo (razno)	-C-P- M -*-**-*-

Druga osobina	Politika raspodele (označava uobičajenu politiku raspodele zarade fonda)		
	I	Prihodni fond (fond redovno deli zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-P-*- I -*-
	G	Akumulacioni fond (fond obično reinvestira zaradu ostvarenu investiranjem)	-C-P-*- G -*-
	J	Mešoviti fond (zarada ostvarena investiranjem se delimično deli, a delimično reinvestira)	-C-P-*- J -*-
Treća osobina	Aktiva (označava aktivu u koju fond investira)		
	R	Nepokretnosti	-C-P-*- R -*-
	B	Dužnički instrumenti (fond ulaže u dužničke instrumente bez obzira na njihovu ročnost)	-C-P-*- B -*-
	E	Vlasnički instrumenti	-C-P-*- E -*-
	V	Konvertibilne hartije od vrednosti	-C-P-*- V -*-
	L	Mešoviti fond (ulaže u različite vrste aktive)	-C-P-*- L -*-
	C	Roba	-C-P-*- C -*-
	D	Izvedeni finansijski instrumenti	-C-P-*- D -*-
	F	Referentni finansijski instrumenti osim robe	-C-P-*- F -*-
	K	Kreditni [ugovorni odnos u kome zajmoprimac dobija određenu vrednost (robu, uslugu ili novac) sada i pristaje da je zajmodavcu otplati u nekom trenutku u budućnosti, najčešće uz kamatu; institucije kolektivnog investiranja obično investiraju u kredite koje su odobrila treća lica; krediti nisu prenosivi bez ograničenja, za razliku od dužničkih hartija od vrednosti]	-C-P-*- K -*-
	M	Ostalo (razno)	-C-P-*- M -*-
Četvrta osobina	Vrste hartija od vrednosti i ograničenje u pogledu ulagača		
	S	Akcije (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-P-*- S -*-
	Q	Akcije za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/profesionalni investitori)	-C-P-*- Q -*-
	U	Udeli (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/ profesionalni investitori)	-C-P-*- U -*-
	Y	Udeli za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/ profesionalni investitori)	-C-P-*- Y -*-

Ostalo (razno) – C-M-X-X-X-*

Institucije kolektivnog investiranja koje ne pripadaju ni jednoj od prethodno opisanih grupa.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-C-M-X-X-X-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-C-M-X-X-X-*
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-C-M-X-X-X-*

Četvrta osobina	Vrste hartija od vrednosti i ograničenje u pogledu ulagača		
	S	Akcije (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-M-X-X-X-S-
	Q	Akcije za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/profesionalni investitori)	-C-M-X-X-X-Q-
	U	Udeli (građani i/ili kvalifikovani/institucionalni/profesionalni investitori)	-C-M-X-X-X-U-
	Y	Udeli za KI (samo kvalifikovani/ institucionalni/profesionalni investitori)	-C-M-X-X-X-Y-

3. Dužnički instrumenti (D-*-**-*-**)

Opis

Finansijski instrumenti koji služe kao dokaz o tome da emitent duguje novac imao u skladu sa navedenim uslovima.

Dužnički instrumenti se dele na sledeće grupe:

- B** Obveznice
- C** Konvertibilne obveznice
- W** Obveznice sa priključenim varantima
- T** Srednjoročne dužničke hartije
- Y** Instrumenti tržišta novca
- S** Strukturisani instrumenti (zaštita kapitala)
- E** Strukturisani instrumenti (bez zaštite)
- G** Hartije od vrednosti obezbeđene hipotekom
- A** Hartije od vrednosti obezbeđene aktivom
- N** Obveznice lokalne samouprave
- D** Depozitne potvrde na dužničke hartije od vrednosti
- M** Ostalo (razno)

Obveznice – D-B-*-**-*-**

Kamatonosne ili diskontovane hartije od vrednosti koje generalno obavezuju emitenta da imao u skladu sa navedenim uslovima.

Prva osobina	Vrsta kamate ili gotovinske isplate		
	F	Fiksna stopa (sve isplate kamate su poznate u trenutku emitovanja i ostaju nepromenjene tokom čitavog životnog ciklusa hartije)	-D-B-F-*-**-*-**
	Z	Nulta stopa/diskontovano [ne vrše se periodične isplate kamate; kamata (diskont) je razlika između vrednosti o dospeću i kupovne cene]	-D-B-Z-*-**-*-**
	V	Promenljiva stopa (kamatna stopa se usklađuje tokom životnog ciklusa hartije; ova kategorija obuhvata kamatu koja se postepeno povećava odnosno smanjuje, plutajuću kamatu i indeksiranu kamatu)	-D-B-V-*-**-*-**
	C	Gotovinska isplata (ova osobina se primenjuje samo za „sukuk“ sertifikate: u kontekstu islamskog bankarstva,	-D-B-C-*-**-*-**

		sukuk postoji kada više investitora objedini sredstva u skladu sa načelima šerijatskog prava u cilju sticanja zarade koja se potom srazmerno raspodeljuje)	
	K	Isplata u naturi (kamata se plaća u drugim sredstvima, a ne u novcu)	-D-B- K -*-*-*-
Druga osobina		Garancija odnosno pravo prvenstva pri namirenju (označava da li je hartija od vrednosti dodatno obezbeđena u slučaju nemogućnosti emitenta da izmiri obavezu) Smernica: Vrednosti N (obaveza višeg reda), O (subordinirana obaveza višeg reda), Q (obaveza nižeg reda) i J (subordinirana obaveza nižeg reda) mogu se koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti. P (negativna zaloga) se može koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti koje ne predstavljaju obaveze niti višeg niti nižeg reda. U (neobezbeđeno) se može koristiti samo ako nijedna od drugih šifara ne može da se primeni na hartiju od vrednosti o kojoj je reč.	
	T	Garancija vlade [dužnički instrument garantuje vlada, savezna država, (polu-)vladino telo, suvereno telo, agencija]	-D-B-* T -*-*-*-
	G	Zajednička garancija [dužnički instrument garantuje subjekat (npr. korporacija) koja nije emitent; nije vlada ili savezna država]	-D-B-* G -*-*-*-
	S	Obezbeđeno (emisija duga obezbeđena konkretnom aktivom, npr. hipotekom ili potraživanjem)	-D-B-* S -*-*-*-
	U	Neobezbeđeno/negarantovano (neposredna obaveza emitenta zavisi isključivo od njegove opšte kreditne sposobnosti)	-D-B-* U -*-*-*-
	P	Negativna zaloga (zajmoprimac se obavezuje da neće založiti nikakvu imovinu ako bi zaloga za posledicu imala manji nivo obezbeđenja imalaca obveznica u skladu sa ugovorom)	-D-B-* P -*-*-*-
	N	Obaveza višeg reda (označava obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze višeg reda, obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-B-* N -*-*-*-
	O	Subordinirana obaveza višeg reda (označava subordinirane obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-B-* O -*-*-*-
	Q	Obaveza nižeg reda (označava obaveze nižeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-B-* Q -*-*-*-
	J	Subordinirana obaveza nižeg reda (označava subordinirane obaveze nižeg reda po pravu prvenstva u slučaju likvidacije)	-D-B-* J -*-*-*-
	C	Nadnacionalna organizacija (organizacija definisana kao entitet izvan kontrole ili granica bilo koje pojedinačne	-D-B-* C -*-*-*-

		države, primera radi dve ili više centralne banke ili dve ili više vlade. Primeri nadnacionalnih organizacija su Ujedinjene nacije, Evropska unija, Evropska investiciona banka i Svetska banka)	
Treća osobina	Otkup/otplata (označava mogućnosti za povlačenje dužničke hartije)		
	F	Fiksno dospeće (iznos glavnice plaća se u celosti o dospeću)	-D-B-*-F*-
	G	Fiksno dospeće uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup pre fiksnog datuma dospeća)	-D-B-*-G*-
	C	Fiksno dospeće uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre fiksnog datuma dospeća)	-D-B-*-C*-
	D	Fiksno dospeće uz obostranu mogućnost izdavaoca i imaoaca da zahtevaju otkup odnosno otplatu pre fiksnog datuma dospeća	-D-B-*-D*-
	A	Amortizacioni plan (smanjenje glavnice putem redovnih isplata)	-D-B-*-A*-
	B	Amortizacioni plan uz mogućnost otkupa (može doći do otkupa u slučaju da izdavalac zahteva otkup preostalog dela glavnice pre roka dospeća)	-D-B-*-B*-
	T	Amortizacioni plan uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre roka dospeća)	-D-B-*-T*-
	L	Amortizacioni plan uz obostranu mogućnost otkupa odnosno otplate	-D-B-*-L*-
	P	Na neodređeno vreme (instrument nema fiksni datum dospeća i dospeva samo u slučaju likvidacije izdavaoca)	-D-B-*-P*-
	Q	Na neodređeno vreme uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup u određenom trenutku u budućnosti)	-D-B-*-Q*-
	R	Na neodređeno vreme uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu u određenom trenutku u budućnosti)	-D-B-*-R*-
	E	Produživa	-D-B-*-E*-
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-D-B-*-B*-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-D-B-*-R*-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-D-B-*-N*-
	M	Ostalo (razno)	-D-B-*-M*-

Konvertibilne obveznice – D-C-*-**-*-*

Obveznice koje mogu biti pretvorene u druge hartije od vrednosti.

Prva osobina		Vrsta kamate	
	F	Fiksna stopa (sve isplate kamate su poznate u trenutku emitovanja i ostaju nepromenjene tokom čitavog životnog ciklusa hartije)	-D-C- F -*-**-*-*
	Z	Nulta stopa/diskontovano [ne vrše se periodične isplate kamate; kamata (diskont) je razlika između vrednosti o dospeću i kupovne cene]	-D-C- Z -*-**-*-*
	V	Promenljiva stopa (kamatna stopa se usklađuje tokom životnog ciklusa hartije; ova kategorija obuhvata kamatu koja se postepeno povećava odnosno smanjuje, plutajuću kamatu i indeksiranu kamatu)	-D-C- V -*-**-*-*
	K	Isplata u naturi (kamata se plaća u drugim sredstvima a ne u novcu)	-D-C- K -*-**-*-*
Druga osobina	Garancija odnosno pravo prvenstva pri namirenju (označava da li je hartija od vrednosti dodatno obezbeđena u slučaju nemogućnosti emitenta da izmiri obavezu)		
	Smernica: Vrednosti N (obaveza višeg reda), O (subordinirana obaveza višeg reda), Q (obaveza nižeg reda) i J (subordinirana obaveza nižeg reda) mogu se koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti. P (negativna zaloga) se može koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti koje ne predstavljaju obaveze niti višeg niti nižeg reda. U (neobezbeđeno) se može koristiti samo ako nijedna od drugih šifara ne može da se primeni na hartiju od vrednosti o kojoj je reč.		
	T	Garancija vlade [dužnički instrument garantuje vlada, savezna država, (polu-)vladino telo, suvereno telo, agencija]	-D-C-*- T -*-**-*-*
	G	Zajednička garancija [dužnički instrument garantuje subjekat (npr. korporacija) koja nije emitent; nije vlada ili savezna država]	-D-C-*- G -*-**-*-*
	S	Obezbeđeno (emisija duga obezbeđena konkretnom aktivom, npr. hipotekom ili potraživanjem)	-D-C-*- S -*-**-*-*
	U	Neobezbeđeno/negarantovano (neposredna obaveza emitenta zavisi isključivo od njegove opšte kreditne sposobnosti)	-D-C-*- U -*-**-*-*
	P	Negativna zaloga (zajmoprimac se obavezuje da neće založiti nikakvu imovinu ako bi zaloga za posledicu imala manji nivo obezbeđenja imalaca obveznica u skladu sa ugovorom)	-D-C-*- P -*-**-*-*
	N	Obaveza višeg reda (označava obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze višeg reda, obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-C-*- N -*-**-*-*
	O	Subordinirana obaveza višeg reda (označava subordinirane obaveze višeg reda koje u slučaju	-D-C-*- O -*-**-*-*

		likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	
	Q	Obaveza nižeg reda (označava obaveze nižeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-C-*- Q -*-*-
	J	Subordinirana obaveza nižeg reda (označava subordinirane obaveze nižeg reda po pravu prvenstva u slučaju likvidacije)	-D-C-*- J -*-*-
	C	Nadnacionalna organizacija (organizacija definisana kao entitet izvan kontrole ili granica bilo koje pojedinačne države, primera radi dve ili više centralne banke ili dve ili više vlade. Primeri nadnacionalnih organizacija su Ujedinjene nacije, Evropska unija, Evropska investiciona banka i Svetska banka)	-D-C-*- C -*-*-
Treća osobina	Otkup/otplata (označava mogućnosti za povlačenje dužničke hartije)		
	F	Fiksno dospeće (iznos glavnice plaća se u celosti o dospeću)	-D-C-*- F -*-*-
	G	Fiksno dospeće uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup pre fiksnog datuma dospeća)	-D-C-*- G -*-*-
	C	Fiksno dospeće uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre fiksnog datuma dospeća)	-D-C-*- C -*-*-
	D	Fiksno dospeće uz obostranu mogućnost izdavaoca i imaoaca da zahtevaju otkup odnosno otplatu pre fiksnog datuma dospeća	-D-C-*- D -*-*-
	A	Amortizacioni plan (smanjenje glavnice putem redovnih isplata)	-D-C-*- A -*-*-
	B	Amortizacioni plan uz mogućnost otkupa (može doći do otkupa u slučaju da izdavalac zahteva otkup preostalog dela glavnice pre roka dospeća)	-D-C-*- B -*-*-
	T	Amortizacioni plan uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre roka dospeća)	-D-C-*- T -*-*-
	L	Amortizacioni plan uz obostranu mogućnost otkupa odnosno otplate	-D-C-*- L -*-*-
	P	Na neodređeno vreme (instrument nema fiksni datum dospeća i dospeva samo u slučaju likvidacije izdavaoca)	-D-C-*- P -*-*-
	Q	Na neodređeno vreme uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup u određenom trenutku u budućnosti)	-D-C-*- Q -*-*-
	R	Na neodređeno vreme uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu u određenom trenutku u budućnosti)	-D-C-*- R -*-*-
	E	Produživa	-D-C-*- E -*-*-
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-D-C-*- B -*-*-

	P	Negativna zaloga (zajmoprimac se obavezuje da neće založiti nikakvu imovinu ako bi zaloga za posledicu imala manji nivo obezbeđenja imalaca obveznica u skladu sa ugovorom)	-D-W-*-P-*-*
	N	Obaveza višeg reda (označava obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze višeg reda, obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-W-*-N-*-*
	O	Subordinirana obaveza višeg reda (označava subordinirane obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-W-*-O-*-*
	Q	Obaveza nižeg reda (označava obaveze nižeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-W-*-Q-*-*
	J	Subordinirana obaveza nižeg reda (označava subordinirane obaveze nižeg reda po pravu prvenstva u slučaju likvidacije)	-D-W-*-J-*-*
	C	Nadnacionalna organizacija (organizacija definisana kao entitet izvan kontrole ili granica bilo koje pojedinačne države, primera radi dve ili više centralne banke ili dve ili više vlade. Primeri nadnacionalnih organizacija su Ujedinjene nacije, Evropska unija, Evropska investiciona banka i Svetska banka)	-D-W-*-C-*-*
Treća osobina	Otkup/otplata (označava mogućnosti za povlačenje dužničke hartije)		
	F	Fiksno dospeće (iznos glavnice plaća se u celosti o dospeću)	-D-W-*-F-*-*
	G	Fiksno dospeće uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup pre fiksnog datuma dospeća)	-D-W-*-G-*-*
	C	Fiksno dospeće uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre fiksnog datuma dospeća)	-D-W-*-C-*-*
	D	Fiksno dospeće uz obostranu mogućnost izdavaoca i imaoca da zahtevaju otkup odnosno otplatu pre fiksnog datuma dospeća	-D-W-*-D-*-*
	A	Amortizacioni plan (smanjenje glavnice putem redovnih isplata)	-D-W-*-A-*-*
	B	Amortizacioni plan uz mogućnost otkupa (može doći do otkupa u slučaju da izdavalac zahteva otkup preostalog dela glavnice pre roka dospeća)	-D-W-*-B-*-*
	T	Amortizacioni plan uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre roka dospeća)	-D-W-*-T-*-*
	L	Amortizacioni plan uz obostranu mogućnost otkupa odnosno otplate	-D-W-*-L-*-*
	P	Na neodređeno vreme (instrument nema fiksni datum dospeća i dospeva samo u slučaju likvidacije izdavaoca)	-D-W-*-P-*-*
	Q	Na neodređeno vreme uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup u određenom trenutku u budućnosti)	-D-W-*-Q-*-*

	R	Na neodređeno vreme uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu u određenom trenutku u budućnosti)	-D-W-**-R-
	E	Produživa	-D-W-**-E-
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-D-W-**-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u Centralnom registru i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-D-W-**-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-D-W-**-N-
	M	Ostalo (razno)	-D-W-**-M-

Srednjoročne dužničke hartije – D-T--*-***

Prenosivi dužnički instrumenti čiju prodaju na zahtev emitenta vrši jedan ili više dilera. Ugovorom o potpisivanju emisije definišu se rokovi i uslovi koji se odnose na hartije od vrednosti.

Prva osobina		Vrsta kamate ili gotovinske isplate	
	F	Fiksna stopa (sve isplate kamate su poznate u trenutku emitovanja i ostaju nepromenjene tokom čitavog životnog ciklusa hartije)	-D-T-F-**-*-*
	Z	Nulta stopa/diskontovano [ne vrše se periodične isplate kamate; kamata (diskont) je razlika između vrednosti o dospeću i kupovne cene]	-D-T-Z-**-*-*
	V	Promenljiva stopa (kamatna stopa se usklađuje tokom životnog ciklusa hartije; ova kategorija obuhvata kamatu koja se postepeno povećava odnosno smanjuje, plutajuću kamatu i indeksiranu kamatu)	-D-T-V-**-*-*
	K	Isplata u naturi (kamata se plaća u drugim sredstvima a ne u novcu)	-D-T-K-**-*-*
Druga osobina	Garancija odnosno pravo prvenstva pri namirenju (označava da li je hartija od vrednosti dodatno obezbeđena u slučaju nemogućnosti emitenta da izmiri obavezu)		
	Smernica: Vrednosti N (obaveza višeg reda), O (subordinirana obaveza višeg reda), Q (obaveza nižeg reda) i J (subordinirana obaveza nižeg reda) mogu se koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti. P (negativna zaloga) se može koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti koje ne predstavljaju obaveze niti višeg niti nižeg reda. U (neobezbeđeno) se može koristiti samo ako nijedna od drugih šifara ne može da se primeni na hartiju od vrednosti o kojoj je reč.		
	T	Garancija vlade [dužnički instrument garantuje vlada, savezna država, (polu-)vladino telo, suvereno telo,	-D-T-**-T-**-*-*

		agencija]	
	G	Zajednička garancija [dužnički instrument garantuje subjekat (npr. korporacija) koja nije emitent; nije vlada ili savezna država]	-D-T-*-G-*-*
	S	Obezbeđeno (emisija duga obezbeđena konkretnom aktivom, npr. hipotekom ili potraživanjem)	-D-T-*-S-*-*
	U	Neobezbeđeno/negarantovano (neposredna obaveza emitenta zavisi isključivo od njegove opšte kreditne sposobnosti)	-D-T-*-U-*-*
	P	Negativna zaloga (zajmoprimac se obavezuje da neće založiti nikakvu imovinu ako bi zaloga za posledicu imala manji nivo obezbeđenja imalaca obveznica u skladu sa ugovorom)	-D-T-*-P-*-*
	N	Obaveza višeg reda (označava obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze višeg reda, obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-T-*-N-*-*
	O	Subordinirana obaveza višeg reda (označava subordinirane obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-T-*-O-*-*
	Q	Obaveza nižeg reda (označava obaveze nižeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-T-*-Q-*-*
	J	Subordinirana obaveza nižeg reda (označava subordinirane obaveze nižeg reda po pravu prvenstva u slučaju likvidacije)	-D-T-*-J-*-*
	C	Nadnacionalna organizacija (organizacija definisana kao entitet izvan kontrole ili granica bilo koje pojedinačne države, primera radi dve ili više centralne banke ili dve ili više vlade. Primeri nadnacionalnih organizacija su Ujedinjene nacije, Evropska unija, Evropska investiciona banka i Svetska banka)	-D-T-*-C-*-*
Treća osobina	Otkup/otplata (označava mogućnosti za povlačenje dužničke hartije)		
	F	Fiksno dospeće (iznos glavnice plaća se u celosti o dospeću)	-D-T-*-F-*-*
	G	Fiksno dospeće uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup pre fiksnog datuma dospeća)	-D-T-*-G-*-*
	C	Fiksno dospeće uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre fiksnog datuma dospeća)	-D-T-*-C-*-*
	D	Fiksno dospeće uz obostranu mogućnost izdavaoca i imaoca da zahtevaju otkup odnosno otplatu pre fiksnog datuma dospeća	-D-T-*-D-*-*
	A	Amortizacioni plan (smanjenje glavnice putem redovnih isplata)	-D-T-*-A-*-*
	B	Amortizacioni plan uz mogućnost otkupa (može doći do otkupa u slučaju da izdavalac zahteva otkup preostalog dela glavnice pre roka dospeća)	-D-T-*-B-*-*

	T	Amortizacioni plan uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre roka dospeća)	-D-T-**-T-*
	L	Amortizacioni plan uz obostranu mogućnost otkupa odnosno otplate	-D-T-**-L-*
	P	Na neodređeno vreme (instrument nema fiksni datum dospeća i dospeva samo u slučaju likvidacije izdavaoca)	-D-T-**-P-*
	Q	Na neodređeno vreme uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup u određenom trenutku u budućnosti)	-D-T-**-Q-*
	R	Na neodređeno vreme uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu u određenom trenutku u budućnosti)	-D-T-**-R-*
	E	Produživa	-D-T-**-E-*
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-D-T-**-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-D-T-**-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-D-T-**-N-
	M	Ostalo (razno)	-D-T-**-M-

Instrumenti tržišta novca – D-Y--X-***

Kratkoročni finansijski instrumenti označeni kao takvi pri emitovanju, primera radi trezorski i komercijalni zapisi, uključujući instrumente tržišta novca koje emituju lokalne samouprave.

Prva osobina	Vrsta kamate ili gotovinske isplate		
	F	Fiksna stopa (sve isplate kamate su poznate u trenutku emitovanja i ostaju nepromenjene tokom čitavog životnog ciklusa hartije)	-D-Y-F-**-*-*
	Z	Nulta stopa/diskontovano [ne vrše se periodične isplate kamate; kamata (diskont) je razlika između vrednosti o dospeću i kupovne cene]	-D-Y-Z-**-*-*
	V	Promenljiva stopa (kamatna stopa se usklauuje tokom životnog ciklusa hartije; ova kategorija obuhvata kamatu koja se postepeno povećava odnosno smanjuje, plutajuću kamatu i indeksiranu kamatu)	-D-Y-V-**-*-*
	K	Isplata u naturi (kamata se plaća u drugim sredstvima a ne u novcu)	-D-Y-K-**-*-*
Druga osobina	Garancija odnosno pravo prvenstva pri namirenju (označava da li je hartija od vrednosti dodatno obezbeđena u slučaju nemogućnosti emitenta da izmiri obavezu)		

	Smernica: Vrednosti N (obaveza višeg reda), O (subordinirana obaveza višeg reda), Q (obaveza nižeg reda) i J (subordinirana obaveza nižeg reda) mogu se koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti. P (negativna zaloga) se može koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti koje ne predstavljaju obaveze niti višeg niti nižeg reda. U (neobezbeđeno) se može koristiti samo ako nijedna od drugih šifara ne može da se primeni na hartiju od vrednosti o kojoj je reč		
	T	Garancija vlade [dužnički instrument garantuje vlada, savezna država, (polu-)vladino telo, suvereno telo, agencija]	-D-Y-**-T-**-*
	G	Zajednička garancija [dužnički instrument garantuje subjekat (npr. korporacija) koja nije emitent; nije vlada ili savezna država]	-D-Y-**-G-**-*
	S	Obezbeđeno (emisija duga obezbeđena konkretnom aktivom, npr. hipotekom ili potraživanjem)	-D-Y-**-S-**-*
	U	Neobezbeđeno/negarantovano (neposredna obaveza emitenta zavisi isključivo od njegove opšte kreditne sposobnosti)	-D-Y-**-U-**-*
	P	Negativna zaloga (zajmoprimac se obavezuje da neće založiti nikakvu imovinu ako bi zaloga za posledicu imala manji nivo obezbeđenja imalaca obveznica u skladu sa ugovorom)	-D-Y-**-P-**-*
	N	Obaveza višeg reda (označava obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze višeg reda, obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-Y-**-N-**-*
	O	Subordinirana obaveza višeg reda (označava subordinirane obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-Y-**-O-**-*
	Q	Obaveza nižeg reda (označava obaveze nižeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-Y-**-Q-**-*
	J	Subordinirana obaveza nižeg reda (označava subordinirane obaveze nižeg reda po pravu prvenstva u slučaju likvidacije)	-D-Y-**-J-**-*
	C	Nadnacionalna organizacija (organizacija definisana kao entitet izvan kontrole ili granica bilo koje pojedinačne države, primera radi dve ili više centralne banke ili dve ili više vlade. Primeri nadnacionalnih organizacija su Ujedinjene nacije, Evropska unija, Evropska investiciona banka i Svetska banka)	-D-Y-**-C-**-*
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	
Četvrta osobina	Forma (registracija, prenos)		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-D-Y-**-**-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu	-D-Y-**-**-R-

		registrovanog vlasnika)	
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-D-Y-**-*-N-
	M	Ostalo (razno)	-D-Y-**-*-M-

Strukturisani instrumenti (zaštita kapitala) – D-S-**-*-

Strukturisani instrumenti sa zaštitom kapitala investitorima nude izloženost odabranoj osnovnoj aktivi uz primenu različitih pristupa i mogućnost široke lepeze asimetričnih profila isplate. U osnovi ovog proizvoda uvek se nalazi jedan referentni subjekat ili više njih. Vrednost otkupa je najmanje jednaka iznosu uslovne zaštite kapitala o dospeću, pod uslovom da nije došlo do kreditnog događaja kod referentnog subjekta. Uslovna zaštita kapitala odnosi se samo na nominalni iznos a ne na kupovnu cenu. Strukturisani instrument sa zaštitom kapitala funkcioniše na sledeći način: nominalni iznos se deli na diskontovanu obveznicu koja će obezbediti garanciju kapitala o dospeću, a razlika između vrednosti diskontovane obveznice (= sadašnja vrednost nivoa garancije o dospeću) i nominalnog iznosa se koristi za strukturisanje komponente učinka sa opcijama koje omogućavaju ostvarenje ugovorenog profila isplate strukturisanog instrumenta.

Prva osobina	Vrsta		
	A	Sertifikat zaštite kapitala sa učešćem [minimalna otkupna cena o isteku važnosti jednaka je nivou zaštite kapitala; zaštita kapitala se definiše kao procenat nominalnog iznosa (npr. 100 odsto); zaštita kapitala odnosi se samo na nominalni iznos a ne kupovnu cenu; vrednost proizvoda može pasti ispod vrednosti zaštite kapitala tokom životnog ciklusa proizvoda; učešće se odnosi na osnovno povećanje cene iznad cene izvršenja]	-D-S-A-**-*-
	B	Konvertibilni sertifikat zaštite kapitala [minimalna otkupna cena o isteku važnosti jednaka je nivou zaštite kapitala; zaštita kapitala se definiše kao procenat nominalnog iznosa (npr. 100 odsto); zaštita kapitala odnosi se samo na nominalni iznos a ne kupovnu cenu; vrednost proizvoda može pasti ispod vrednosti zaštite kapitala tokom životnog ciklusa proizvoda; učešće se odnosi na osnovno povećanje cene iznad cene konverzije; moguća je kuponska isplata]	-D-S-B-**-*-
	C	Sertifikat zaštite kapitala sa graničnim iznosom [minimalna otkupna cena o isteku važnosti jednaka je nivou zaštite kapitala; zaštita kapitala se definiše kao procenat nominalnog iznosa (npr. 100 odsto); zaštita kapitala odnosi se samo na nominalni iznos a ne kupovnu cenu; vrednost proizvoda može pasti ispod vrednosti zaštite kapitala tokom životnog ciklusa proizvoda; učešće se odnosi na osnovno povećanje cene iznad cene izvršenja do graničnog iznosa; moguća isplata bonusa po prelasku granice; ograničen potencijal]	-D-S-C-**-*-

		za zaradu]	
	D	Sertifikat zaštite kapitala sa kuponima [minimalna otkupna cena o isteku važnosti jednaka je nivou zaštite kapitala; zaštita kapitala se definiše kao procenat nominalnog iznosa (npr. 100 odsto); zaštita kapitala odnosi se samo na nominalni iznos a ne kupovnu cenu; vrednost proizvoda može pasti ispod vrednosti zaštite kapitala tokom životnog ciklusa proizvoda; iznos kupona zavisi od razvoja osnovne aktive; očekuje se periodična kuponska isplata]	-D-S- D -*-*-
	M	Ostalo (razno)	-D-S- M -*-*-
Druga osobina	Raspodela (označava gotovinsku isplatu predviđenu strukturisanim instrumentom)		
	F	Isplata po fiksnoj kamatnoj stopi	-D-S-*- F -*-
	D	Isplata dividende (u zavisnosti od strategije strukturisanog instrumenta)	-D-S-*- D -*-
	V	Isplata po promenljivoj kamatnoj stopi	-D-S-*- V -*-
	Y	Bez isplate	-D-S-*- Y -*-
	M	Ostalo (razno)	-D-S-*- M -*-
Treća osobina	Isplata (označava vid isplate predviđen strukturisanim instrumentom)		
	F	Fiksna isplata u gotovini (samo do nivoa zaštite)	-D-S-*- F -*
	V	Promenljiva isplata u gotovini (do nivoa zaštite kapitala i dodatnih kapitalnih dobitaka zavisno od vrednosti osnovne aktive)	-D-S-*- V -*
	M	Ostalo (razno)	-D-S-*- M -*
Četvrta osobina	Osnovna aktiva		
	B	Korpe (grupa hartija od vrednosti formirana u cilju konkretnog ulaganja)	-D-S-*-*- B -
	S	Vlasničke hartije od vrednosti	-D-S-*-*- S -
	D	Dužnički instrumenti	-D-S-*-*- D -
	T	Roba	-D-S-*-*- T -
	C	Valute (unapred utvrđeni kurs)	-D-S-*-*- C -
	I	Indeksi (kretanje indeksa)	-D-S-*-*- I -
	N	Kamatne stope (utvrđeni iznos na osnovu budućeg nivoa kamatne stope)	-D-S-*-*- N -
	M	Ostalo (razno)	-D-S-*-*- M -

Strukturisani instrumenti (bez zaštite kapitala) – -D-E-*-**-*-*

Strukturisani instrument bez zaštite kapitala je kratkoročni zapis vezan za osnovnu akciju. Ova hartija od vrednosti nudi stabilan prihod putem kuponske isplate. Otkup po isteku važenja se određuje na osnovu učinka hartije i konačno utvrđene vrednosti osnovne aktive: otkup po nominalnoj ceni je garantovan dokle god osnovna aktiva nije dotakla svoju graničnu vrednost tokom relevantnog perioda praćenja granične vrednosti. Ako je osnovna aktiva dotakla svoju graničnu vrednost ali je i u trenutku utvrđivanja konačne vrednosti i dalje iznad cene izvršenja, predaje se osnovna aktiva ili se plaća naknada u gotovini, pod uslovom da nije došlo do kreditnog događaja kod referentnog subjekta. U zavisnosti od osobina ovog proizvoda, primenjuje se kuponski pristup ili se diskontuje osnovna aktiva. Kupon se isplaćuje bez obzira na performanse osnovne aktive, pod uslovom da nije došlo do kreditnog događaja kod referentnog subjekta.

Prva osobina	Vrsta	
	A Diskontni sertifikat [ako je konačna vrednost osnovne aktive ispod cene izvršenja o isteku važnosti instrumenta, otkupljuje se osnovna aktiva i/ili se vrši isplata u gotovini; diskontni sertifikati omogućavaju investitorima da kupe osnovnu aktivu po nižoj ceni; ovaj instrument odgovara strategiji kupovine akcija i korišćenja prodajnih opcija za te akcije; rizik je niži u poređenju sa neposrednim ulaganjem u osnovnu aktivu; kod povećanog rizika više vrsta osnovne aktive („najgori slučaj“) omogućeni su veći diskonti; manja mogućnost zarade (gornja granica)]	-D-E- A -*-**-*-*
	B Ograničeni diskontni sertifikat [maksimalna otkupna cena (gornja granica) se isplaćuje ako se granica nikada ne pređe; ograničeni diskontni sertifikati omogućavaju investitorima da kupe osnovnu aktivu po nižoj ceni; usled postojanja granice, mogućnost maksimalne otkupne cene je veća; diskont je, međutim, manji nego što je to slučaj kod diskontnog sertifikata; ako se granica pređe proizvod se pretvara u diskontni sertifikat; rizik je manji nego kod neposrednog ulaganja u osnovnu aktivu; manji potencijal za zaradu (gornja granica); kod povećanog rizika više vrsta osnovne aktive („najgori slučaj“) omogućeni su veći diskonti ili niža granica]	-D-E- B -*-**-*-*
	C Obratno konvertibilni sertifikat [ako je konačna vrednost osnovne aktive ispod cene izvršenja o isteku važnosti instrumenta, otkupljuje se osnovna aktiva i/ili se vrši isplata u gotovini; ako je konačna vrednost osnovne aktive iznad cene izvršenja o isteku važnosti instrumenta, po otkupu se plaća nominalni iznos plus vrednost kupona; kupon se isplaćuje bez obzira na razvoj osnovne aktive; rizik je niži u poređenju sa neposrednim ulaganjem u osnovnu aktivu; kod povećanog rizika više vrsta osnovne aktive („najgori slučaj“) omogućena je veća vrednosti kupona; manja mogućnost zarade (gornja granica)]	-D-E- C -*-**-*-*
	D Ograničeni obratno konvertibilni sertifikat [ako se granica nikada ne pređe, o otkupu se plaća nominalna cena plus	-D-E- D -*-**-*-*

		kupon; usled postojanja granice, mogućnost maksimalne otkupne cene je veća; vrednost kupona je, međutim, manja nego što je to slučaj kod obratno konvertibilnog sertifikata; ako se granica pređe proizvod se pretvara u obratno konvertibilni sertifikat; kupon se plaća bez obzira na razvoj osnovne aktive; rizik je manji nego kod neposrednog ulaganja u osnovnu aktivu; manji potencijal za zaradu (gornja granica); kod povećanog rizika više vrsta osnovne aktive („najgori slučaj“) omogućena je veća vrednost kupona ili niža granica; manja mogućnost zarade (granična vrednost)]	
	E	Ekspresni sertifikat [u slučaju da je konačna vrednost osnovne aktive veća od cene izvršenja na dan posmatranja, plaća se prevremeni otkup koji se sastoji od nominalne cene plus dodatnog iznosa po kuponu; ovaj instrument nudi mogućnost prevremenog otkupa uz atraktivan prinos; rizik je manji nego kod neposrednog ulaganja u osnovnu aktivu; kod povećanog rizika, više vrsta osnovne aktive („najgori slučaj“) omogućava veću vrednost kupona ili niža granica; manja mogućnost zarade (granična vrednost)]	-D-E- E -*-*-*
	M	Ostalo (razno)	-D-E- M -*-*-*
Druga osobina	Raspodela (označava gotovinsku isplatu predviđenu strukturisanim instrumentom)		
	F	Isplata po fiksnoj kamatnoj stopi	-D-E-*- F -*-*
	D	Isplata dividende (u zavisnosti od strategije strukturisanog instrumenta)	-D-E-*- D -*-*
	V	Isplata po promenljivoj kamatnoj stopi	-D-E-*- V -*-*
	Y	Bez isplate	-D-E-*- Y -*-*
	M	Ostalo (razno)	-D-E-*- M -*-*
Treća osobina	Isplata		
	R	Isplata u gotovini (u zavisnosti od osnovne aktive, pod uslovom da granica nije pređena)	-D-E-*- R -*-*
	S	Isplata u aktivi	-D-E-*- S -*-*
	C	Isplata u aktivi i gotovini	-D-E-*- C -*-*
	T	Isplata u aktivi ili gotovini	-D-E-*- T -*-*
	M	Ostalo (razno)	-D-E-*- M -*-*
Četvrta osobina	Osnovna aktiva		
	B	Korpe (grupa hartija od vrednosti formirana u cilju konkretnog ulaganja)	-D-E-*- B -*-*
	S	Vlasničke hartije od vrednosti	-D-E-*- S -*-*

	D	Dužnički instrumenti	-D-E-*-**-* D -
	T	Roba	-D-E-*-**-* T -
	C	Valute (unapred utvrđeni kurs)	-D-E-*-**-* C -
	I	Indeksi (kretanje indeksa)	-D-E-*-**-* I -
	N	Kamatne stope (utvrđeni iznos na osnovu budućeg nivoa kamatne stope)	-D-E-*-**-* N -
	M	Ostalo (razno)	-D-E-*-**-* M -

Hartije od vrednosti obezbedene hipotekom – D-G-*-**-*-*

Hartije od vrednosti obezbedene hipotekom su dužničke obligacije koje predstavljaju potraživanja tokova gotovine iz skupova hipotekarnih kredita, uglavnom obezbedenih stambenim objektima. Hipotekarni krediti se kupuju od banaka, firmi koje nude hipotekarne kredite i drugih zajmodavaca, a potom ih državni, paradržavni ili privatni subjekti objedinjavaju u skupove. Ti subjekti zatim emituju hartije od vrednosti koje predstavljaju potraživanja na isplate glavnice i kamate koje zajmoprimci vrše na kredite iz prikupljenog skupa. Ovaj proces se naziva „sekjuritizacija“.

Prva osobina	Vrsta kamate		
	F	Fiksna stopa (sve isplate kamate su poznate u trenutku emitovanja i ostaju nepromenjene tokom čitavog životnog ciklusa hartije)	-D-G- F -**-*-*
	Z	Nulta stopa/diskontovano [ne vrše se periodične isplate kamate; kamata (diskont) je razlika između vrednosti o dospeću i kupovne cene]	-D-G- Z -**-*-*
	V	Promenljiva stopa (kamatna stopa se usklađuje tokom životnog ciklusa hartije; ova kategorija obuhvata kamatu koja se postepeno povećava odnosno smanjuje, plutajuću kamatu i indeksiranu kamatu)	-D-G- V -**-*-*
Druga osobina	Garancija odnosno pravo prvenstva pri namirenju (označava da li je hartija od vrednosti dodatno obezbedena u slučaju nemogućnosti emitenta da izmiri obavezu)		
	Smernica: Vrednosti N (obaveza višeg reda), O (subordinirana obaveza višeg reda), Q (obaveza nižeg reda) i J (subordinirana obaveza nižeg reda) mogu se koristiti samo za neobezbedene hartije od vrednosti. P (negativna zaloga) se može koristiti samo za neobezbedene hartije od vrednosti koje ne predstavljaju obaveze niti višeg niti nižeg reda. U (neobezbedeno) se može koristiti samo ako nijedna od drugih šifara ne može da se primeni na hartiju od vrednosti o kojoj je reč.		
	T	Garancija vlade [dužnički instrument garantuje vlada, savezna država, (polu-)vladino telo, suvereno telo, agencija]	-D-G-*- T -**-*-*
	G	Zajednička garancija [dužnički instrument garantuje subjekat (npr. korporacija) koja nije emitent; nije vlada ili savezna država]	-D-G-*- G -**-*-*

	S	Obezbeđeno (emisija duga obezbeđena konkretnom aktivom, npr. hipotekom ili potraživanjem)	-D-G-*- S -*-*
	U	Neobezbeđeno/negarantovano (neposredna obaveza emitenta zavisi isključivo od njegove opšte kreditne sposobnosti)	-D-G-*- U -*-*
	P	Negativna zaloga (zajmoprimac se obavezuje da neće založiti nikakvu imovinu ako bi zaloga za posledicu imala manji nivo obezbeđenja imalaca obveznica u skladu sa ugovorom)	-D-G-*- P -*-*
	N	Obaveza višeg reda (označava obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze višeg reda, obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-G-*- N -*-*
	O	Subordinirana obaveza višeg reda (označava subordinirane obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-G-*- O -*-*
	Q	Obaveza nižeg reda (označava obaveze nižeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-G-*- Q -*-*
	J	Subordinirana obaveza nižeg reda (označava subordinirane obaveze nižeg reda po pravu prvenstva u slučaju likvidacije)	-D-G-*- J -*-*
	C	Nadnacionalna organizacija (organizacija definisana kao entitet izvan kontrole ili granica bilo koje pojedinačne države, primera radi dve ili više centralne banke ili dve ili više vlade. Primeri nadnacionalnih organizacija su Ujedinjene nacije, Evropska unija, Evropska investiciona banka i Svetska banka)	-D-G-*- C -*-*
Treća osobina	Otkup/otplata		
	F	Fiksno dospeće (iznos glavnice plaća se u celosti o dospeću)	-D-G-*- F -*-*
	G	Fiksno dospeće uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup pre fiksnog datuma dospeća)	-D-G-*- G -*-*
	C	Fiksno dospeće uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre fiksnog datuma dospeća)	-D-G-*- C -*-*
	D	Fiksno dospeće uz obostranu mogućnost izdavaoca i imaoaca da zahtevaju otkup odnosno otplatu pre fiksnog datuma dospeća	-D-G-*- D -*-*
	A	Amortizacioni plan (smanjenje glavnice putem redovnih isplata)	-D-G-*- A -*-*
	B	Amortizacioni plan uz mogućnost otkupa (može doći do otkupa u slučaju da izdavalac zahteva otkup preostalog dela)	-D-G-*- B -*-*

		glavnice pre roka dospeća)	
	T	Amortizacioni plan uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre roka dospeća)	-D-G-*-*- T -*
	L	Amortizacioni plan uz obostranu mogućnost otkupa odnosno otplate	-D-G-*-*- L -*
	P	Na neodređeno vreme (instrument nema fiksni datum dospeća i dospeva samo u slučaju likvidacije izdavaoca)	-D-G-*-*- P -*
	Q	Na neodređeno vreme uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup u određenom trenutku u budućnosti)	-D-G-*-*- Q -*
	R	Na neodređeno vreme uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu u određenom trenutku u budućnosti)	-D-G-*-*- R -*
	E	Produživa	-D-G-*-*- E -*
Četvrta osobina	Forma		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-D-G-*-*- B -
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-D-G-*-*- R -
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-D-G-*-*- N -
	M	Ostalo (razno)	-D-G-*-*- M -

Hartije od vrednosti obezbeđene aktivom – D-A-*-*-*

Reč je o dužničkim instrumentima obezbeđenim potraživanjima koja nisu zasnovana na nepokretnostima, kreditima ili hipotekama.

Prva osobina	Vrsta kamate		
	F	Fiksna stopa (sve isplate kamate su poznate u trenutku emitovanja i ostaju nepromenjene tokom čitavog životnog ciklusa hartije)	-D-A- F -*-*
	Z	Nulta stopa/diskontovano [ne vrše se periodične isplate kamate; kamata (diskont) je razlika između vrednosti o dospeću i kupovne cene]	-D-A- Z -*-*
	V	Promenljiva stopa (kamatna stopa se usklađuje tokom životnog ciklusa hartije; ova kategorija obuhvata kamatu koja se postepeno povećava odnosno smanjuje, plutajuću kamatu i indeksiranu kamatu)	-D-A- V -*-*

Druga osobina	<p>Garancija odnosno pravo prvenstva pri namirenju (označava da li je hartija od vrednosti dodatno obezbeđena u slučaju nemogućnosti emitenta da izmiri obavezu)</p> <p>Smernica: Vrednosti N (obaveza višeg reda), O (subordinirana obaveza višeg reda), Q (obaveza nižeg reda) i J (subordinirana obaveza nižeg reda) mogu se koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti. P (negativna zaloga) se može koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti koje ne predstavljaju obaveze niti višeg niti nižeg reda. U (neobezbeđeno) se može koristiti samo ako nijedna od drugih šifara ne može da se primeni na hartiju od vrednosti o kojoj je reč.</p>	
	T Garancija vlade [dužnički instrument garantuje vlada, savezna država, (polu-)vladino telo, suvereno telo, agencija]	-D-A-*- T -*-*-
	G Zajednička garancija [dužnički instrument garantuje subjekat (npr. korporacija) koja nije emitent; nije vlada ili savezna država]	-D-A-*- G -*-*-
	S Obezbeđeno (emisija duga obezbeđena konkretnom aktivom, npr. hipotekom ili potraživanjem)	-D-A-*- S -*-*-
	U Neobezbeđeno/negarantovano (neposredna obaveza emitenta zavisi isključivo od njegove opšte kreditne sposobnosti)	-D-A-*- U -*-*-
	P Negativna zaloga (zajmoprimac se obavezuje da neće založiti nikakvu imovinu ako bi zaloga za posledicu imala manji nivo obezbeđenja imalaca obveznica u skladu sa ugovorom)	-D-A-*- P -*-*-
	N Obaveza višeg reda (označava obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze višeg reda, obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-A-*- N -*-*-
	O Subordinirana obaveza višeg reda (označava subordinirane obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-A-*- O -*-*-
	Q Obaveza nižeg reda (označava obaveze nižeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-A-*- Q -*-*-
	J Subordinirana obaveza nižeg reda (označava subordinirane obaveze nižeg reda po pravu prvenstva u slučaju likvidacije)	-D-A-*- J -*-*-
	C Nadnacionalna organizacija (organizacija definisana kao entitet izvan kontrole ili granica bilo koje pojedinačne države, primera radi dve ili više centralne banke ili dve ili više vlade. Primeri nadnacionalnih organizacija su Ujedinjene nacije, Evropska unija, Evropska investiciona banka i Svetska banka)	-D-A-*- C -*-*-

Treća osobina	Otkup/otplata		
	F	Fiksno dospeće (iznos glavnice plaća se u celosti o dospeću)	-D-A-*-F*-
	G	Fiksno dospeće uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup pre fiksnog datuma dospeća)	-D-A-*-G*-
	C	Fiksno dospeće uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre fiksnog datuma dospeća)	-D-A-*-C*-
	D	Fiksno dospeće uz obostranu mogućnost izdavaoca i imaoaca da zahtevaju otkup odnosno otplatu pre fiksnog datuma dospeća	-D-A-*-D*-
	A	Amortizacioni plan (smanjenje glavnice putem redovnih isplata)	-D-A-*-A*-
	B	Amortizacioni plan uz mogućnost otkupa (može doći do otkupa u slučaju da izdavalac zahteva otkup preostalog dela glavnice pre roka dospeća)	-D-A-*-B*-
	T	Amortizacioni plan uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre roka dospeća)	-D-A-*-T*-
	L	Amortizacioni plan uz obostranu mogućnost otkupa odnosno otplate	-D-A-*-L*-
	P	Na neodređeno vreme (instrument nema fiksni datum dospeća i dospeva samo u slučaju likvidacije izdavaoca)	-D-A-*-P*-
	Q	Na neodređeno vreme uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup u određenom trenutku u budućnosti)	-D-A-*-Q*-
	R	Na neodređeno vreme uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu u određenom trenutku u budućnosti)	-D-A-*-R*-
	E	Produživa	-D-A-*-E*-
Četvrta osobina	Forma		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-D-A-*-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-D-A-*-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-D-A-*-N-
	M	Ostalo (razno)	-D-A-*-M-

Obveznice lokalne samouprave – D-N-*.*.*.*-*

Obveznice koje izdaje vlada savezne države ili pokrajine, odnosno izvršni organ grada ili lokalne samouprave, osim instrumenata tržišta novca lokalne samouprave, koji se klasifikuju kao dužnički instrumenti – instrumenti tržišta novca.

Prva osobina	Vrsta kamate		
	F	Fiksna stopa (sve isplate kamate su poznate u trenutku emitovanja i ostaju nepromenjene tokom čitavog životnog ciklusa hartije)	-D-N- F -.*.*.*-*
	Z	Nulta stopa/diskontovano [ne vrše se periodične isplate kamate; kamata (diskont) je razlika između vrednosti o dospeću i kupovne cene]	-D-N- Z -.*.*.*-*
	V	Promenljiva stopa (kamatna stopa se usklađuje tokom životnog ciklusa hartije; ova kategorija obuhvata kamatu koja se postepeno povećava odnosno smanjuje, plutajuću kamatu i indeksiranu kamatu)	-D-N- V -.*.*.*-*
Druga osobina	Garancija odnosno prvenstva pri namirenju (označava da li je hartija od vrednosti dodatno obezbeđena u slučaju nemogućnosti emitenta da izmiri obavezu)		
	Smernica: Vrednosti N (obaveza višeg reda), O (subordinirana obaveza višeg reda), Q (obaveza nižeg reda) i J (subordinirana obaveza nižeg reda) mogu se koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti. P (negativna zaloga) se može koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti koje ne predstavljaju obaveze niti višeg niti nižeg reda. U (neobezbeđeno) se može koristiti samo ako nijedna od drugih šifara ne može da se primeni na hartiju od vrednosti o kojoj je reč.		
	T	Garancija vlade [dužnički instrument garantuje vlada, savezna država, (polu-)vladino telo, suvereno telo, agencija]	-D-N-*. T -.*.*-*
	G	Zajednička garancija [dužnički instrument garantuje subjekat (npr. korporacija) koja nije emitent; nije vlada ili savezna država]	-D-N-*. G -.*.*-*
	S	Obezbeđeno (emisija duga obezbeđena konkretnom aktivom, npr. hipotekom ili potraživanjem)	-D-N-*. S -.*.*-*
	U	Neobezbeđeno/negarantovano (neposredna obaveza emitenta zavisi isključivo od njegove opšte kreditne sposobnosti)	-D-N-*. U -.*.*-*
	P	Negativna zaloga (zajmoprimac se obavezuje da neće založiti nikakvu imovinu ako bi zaloga za posledicu imala manji nivo obezbeđenja imalaca obveznica u skladu sa ugovorom)	-D-N-*. P -.*.*-*
	N	Obaveza višeg reda (označava obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze višeg reda, obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-N-*. N -.*.*-*

	O	Subordinirana obaveza višeg reda (označava subordinirane obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-N-**-O-**-*
	Q	Obaveza nižeg reda (označava obaveze nižeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-N-**-Q-**-*
	J	Subordinirana obaveza nižeg reda (označava subordinirane obaveze nižeg reda po pravu prvenstva u slučaju likvidacije)	-D-N-**-J-**-*
	C	Nadnacionalna organizacija (organizacija definisana kao entitet izvan kontrole ili granica bilo koje pojedinačne države, primera radi dve ili više centralne banke ili dve ili više vlade. Primeri nadnacionalnih organizacija su Ujedinjene nacije, Evropska unija, Evropska investiciona banka i Svetska banka)	-D-N-**-C-**-*
Treća osobina	Otkup/otplata		
	F	Fiksno dospeće (iznos glavnice plaća se u celosti o dospeću)	-D-N-**-F-**-*
	G	Fiksno dospeće uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup pre fiksnog datuma dospeća)	-D-N-**-G-**-*
	C	Fiksno dospeće uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre fiksnog datuma dospeća)	-D-N-**-C-**-*
	D	Fiksno dospeće uz obostranu mogućnost izdavaoca i imaoca da zahtevaju otkup odnosno otplatu pre fiksnog datuma dospeća	-D-N-**-D-**-*
	A	Amortizacioni plan (smanjenje glavnice putem redovnih isplata)	-D-N-**-A-**-*
	B	Amortizacioni plan uz mogućnost otkupa (može doći do otkupa u slučaju da izdavalac zahteva otkup preostalog dela glavnice pre roka dospeća)	-D-N-**-B-**-*
	T	Amortizacioni plan uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre roka dospeća)	-D-N-**-T-**-*
	L	Amortizacioni plan uz obostranu mogućnost otkupa odnosno otplate	-D-N-**-L-**-*
	P	Na neodređeno vreme (instrument nema fiksni datum dospeća i dospeva samo u slučaju likvidacije izdavaoca)	-D-N-**-P-**-*
	Q	Na neodređeno vreme uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup u određenom trenutku u budućnosti)	-D-N-**-Q-**-*
	R	Na neodređeno vreme uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu u određenom trenutku u	-D-N-**-R-**-*

		budućnosti)	
	E	Produživa	-D-N-**-*-E-**-
Četvrta osobina	Forma		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-D-N-**-*-B-**-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-D-N-**-*-R-**-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-D-N-**-*-N-**-
	M	Ostalo (razno)	-D-N-**-*-M-**-

Depozitne potvrde na dužničke instrumente – D-D--*-*-**

Depozitne potvrde su hartije od vrednosti kojima se omogućava vlasništvo nad hartijama od vrednosti kojima se trguje u drugim državama. Depozitne potvrde se uobičajeno koriste u cilju trgovanja dužničkim instrumentima u državi koja se razlikuje od države gde su prvobitni dužnički instrumenti emitovani.

Prva osobina	Zavisnost od instrumenta (označava vlasništvo nad instrumentom navedenim u ovoj tabeli)		
	B	Obveznica	-D-D-B-**-*-*-
	C	Konvertibilna obveznica	-D-D-C-**-*-*-
	W	Obveznica sa priključenim varantom	-D-D-W-**-*-*-
	T	Srednjoročna dužnička hartija	-D-D-T-**-*-*-
	Y	Instrument tržišta novca	-D-D-Y-**-*-*-
	G	Hartija od vrednosti obezbeđena hipotekom	-D-D-G-**-*-*-
	A	Hartija od vrednosti obezbeđena aktivom	-D-D-A-**-*-*-
	N	Obveznica lokalne samouprave	-D-D-N-**-*-*-
	M	Ostalo (razno)	-D-D-M-**-*-*-
Druga osobina	Vrsta kamate/gotovinske isplate		
	F	Fiksna stopa (sve isplate kamate su poznate u trenutku emitovanja i ostaju nepromenjene tokom čitavog životnog ciklusa hartije)	-D-D-**-F-**-*-
	Z	Nulta stopa/diskontovano [ne vrše se periodične isplate kamate; kamata (diskont) je razlika između vrednosti o dospeću i kupovne cene]	-D-D-**-Z-**-*-
	V	Promenljiva stopa (kamatna stopa se usklađuje tokom životnog ciklusa hartije; ova kategorija obuhvata kamatu	-D-D-**-V-**-*-

		koja se postepeno povećava odnosno smanjuje, plutajuću kamatu i indeksiranu kamatu)	
	C	Gotovinska isplata (ova osobina se primenjuje samo za „sukuk“ sertifikate: u kontekstu islamskog bankarstva, sukuk postoji kada više investitora objedini sredstva u skladu sa načelima šerijatskog prava u cilju sticanja zarade koja se potom srazmerno raspodeljuje)	-D-D-*-C-*-*
Treća osobina	Garancija odnosno pravo prvenstva pri namirenju (označava da li je hartija od vrednosti dodatno obezbeđena u slučaju nemogućnosti emitenta da izmiri obavezu)		
	Smernica: Vrednosti N (obaveza višeg reda), O (subordinirana obaveza višeg reda), Q (obaveza nižeg reda) i J (subordinirana obaveza nižeg reda) mogu se koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti. P (negativna zaloga) se može koristiti samo za neobezbeđene hartije od vrednosti koje ne predstavljaju obaveze niti višeg niti nižeg reda. U (neobezbeđeno) se može koristiti samo ako nijedna od drugih šifara ne može da se primeni na hartiju od vrednosti o kojoj je reč.		
	T	Garancija vlade [dužnički instrument garantuje vlada, savezna država, (polu-)vladino telo, suvereno telo, agencija]	-D-D-*-T-*-*
	G	Zajednička garancija [dužnički instrument garantuje subjekat (npr. korporacija) koja nije emitent; nije vlada ili savezna država]	-D-D-*-G-*-*
	S	Obezbeđeno (emisija duga obezbeđena konkretnom aktivom, npr. hipotekom ili potraživanjem)	-D-D-*-S-*-*
	U	Neobezbeđeno/negarantovano (neposredna obaveza emitenta zavisi isključivo od njegove opšte kreditne sposobnosti)	-D-D-*-U-*-*
	P	Negativna zaloga (zajmoprimac se obavezuje da neće založiti nikakvu imovinu ako bi zaloga za posledicu imala manji nivo obezbeđenja imalaca obveznica u skladu sa ugovorom)	-D-D-*-P-*-*
	N	Obaveza višeg reda (označava obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze višeg reda, obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-D-*-N-*-*
	O	Subordinirana obaveza višeg reda (označava subordinirane obaveze višeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na obaveze nižeg reda i subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-D-*-O-*-*
	Q	Obaveza nižeg reda (označava obaveze nižeg reda koje u slučaju likvidacije imaju prvenstvo u odnosu na subordinirane obaveze nižeg reda)	-D-D-*-Q-*-*
	J	Subordinirana obaveza nižeg reda (označava subordinirane obaveze nižeg reda po pravu prvenstva u slučaju likvidacije)	-D-D-*-J-*-*

	C	Nadnacionalna organizacija (organizacija definisana kao entitet izvan kontrole ili granica bilo koje pojedinačne države, primera radi dve ili više centralne banke ili dve ili više vlade. Primeri nadnacionalnih organizacija su Ujedinjene nacije, Evropska unija, Evropska investiciona banka i Svetska banka)	-D-D-*. *-C-*
Četvrta osobina	Otkup/otplata		
	F	Fiksno dospeće (iznos glavnice plaća se u celosti o dospeću)	-D-D-*. *-F-
	G	Fiksno dospeće uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup pre fiksnog datuma dospeća)	-D-D-*. *-G-
	C	Fiksno dospeće uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre fiksnog datuma dospeća)	-D-D-*. *-C-
	D	Fiksno dospeće uz obostranu mogućnost izdavaoca i imaoaca da zahtevaju otkup odnosno otplatu pre fiksnog datuma dospeća	-D-D-*. *-D-
	A	Amortizacioni plan (smanjenje glavnice putem redovnih isplata)	-D-D-*. *-A-
	B	Amortizacioni plan uz mogućnost otkupa (može doći do otkupa u slučaju da izdavalac zahteva otkup preostalog dela glavnice pre roka dospeća)	-D-D-*. *-B-
	T	Amortizacioni plan uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu pre roka dospeća)	-D-D-*. *-T-
	L	Amortizacioni plan uz obostranu mogućnost otkupa odnosno otplate	-D-D-*. *-L-
	P	Na neodređeno vreme (instrument nema fiksni datum dospeća i dospeva samo u slučaju likvidacije izdavaoca)	-D-D-*. *-P-
	Q	Na neodređeno vreme uz mogućnost otkupa (izdavalac može zahtevati otkup u određenom trenutku u budućnosti)	-D-D-*. *-Q-
	R	Na neodređeno vreme uz mogućnost otplate (imalac može zahtevati otplatu u određenom trenutku u budućnosti)	-D-D-*. *-R-
	E	Produživa	-D-D-*. *-E-

Ostalo (razno) – D-M-*.X-X-*

Dužnički instrumenti koji ne spadaju niti u jednu od prethodno opisanih kategorija.

Prva osobina	Vrsta		
	B	Bankarski kredit (novčana suma koju banka zajmoprimcu odobrava na ime kredita uz kamatu, najčešće uz obezbeđenje, na određeni vremenski period)	-D-M-B-X-X-*
	P	Sopstvena menica (<i>promissory note</i> , odnosno pismeno obećanje jedne strane da će drugoj strani isplatiti	-D-M-P-X-X-*

		određenu sumu novca, bilo na zahtev bilo na ugovoreni dan u budućnosti)	
	M	Ostalo (razno)	-D-M-M-X-X-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-D-M-*-X-X-*
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-D-M-*-X-X-*
Četvrta osobina	Forma		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela	-D-M-*-*-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-D-M-*-*-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-D-M-*-*-N-
	M	Ostalo (razno)	-D-M-*-*-M-

4. Prava (R-*-*-*-*)

Opis

Finansijski instrumenti koji imaocu daju pravo na upis ili dodelu određene aktive pod utvrđenim uslovima.

Prava se dele na sledeće grupe:

- A** Prava dodele (bonusa)
- S** Prava upisa
- P** Prava kupovine
- W** Varanti
- F** Mini-fjučersi, sertifikati sa konstantnim leveridžom
- D** Depozitne potvrde na pravima
- M** Ostalo (razno)

Prava dodele (bonusa) – R-A-X-X-X-*

Prava na besplatnu dodelu novih hartija od vrednosti koja se dodeljuju postojećim imaocima.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-R-A-X-X-X-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-R-A-X-X-X-*
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-R-A-X-X-X-*
Četvrta osobina	Forma		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-R-A-X-X-X-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može	-R-A-X-X-X-R-

		se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-R-A-X-X-X-N-
	M	Ostalo (razno)	-R-A-X-X-X-M-

Prava upisa – R-S-*-X-X-*-

Prava dodeljena imaocima postojećih hartija od vrednosti na upis novih hartija od vrednosti a po ceni obično nižoj od preovlađujuće tržišne cene.

Prva osobina	Aktiva (označava vrstu aktive na koju imalac prava ima pravo)		
	S	Obične akcije	-R-S-S-X-X-*-
	P	Preferencijalne akcije	-R-S-P-X-X-*-
	C	Obične konvertibilne akcije	-R-S-C-X-X-*-
	F	Preferencijalne konvertibilne akcije	-R-S-F-X-X-*-
	B	Obveznice	-R-S-B-X-X-*-
	I	Kombinovani instrumenti	-R-S-I-X-X-*-
	M	Ostalo (razno)	-R-S-M-X-X-*-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-R-S-*-X-X-*-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-R-S-*-X-X-*-
Četvrta osobina	Forma		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-R-S-*-X-X-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-R-S-*-X-X-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-R-S-*-X-X-N-
	M	Ostalo (razno)	-R-S-*-X-X-M-

Prava kupovine – R-P-*-X-X-*-

Sredstvo protiv preuzimanja akcionarskog društva koje daje pravo akcionarima društva koje je meta potencijalnog preuzimanja da po ceni značajno diskontovanoj u odnosu na fer tržišnu cenu kupe akcije društva ili akcije sticaoca tog društva.

Prva osobina	Aktiva (označava vrstu aktive na koju imalac prava ima pravo)		
	S	Obične akcije	-R-P-S-X-X-*-
	P	Preferencijalne akcije	-R-P-P-X-X-*-
	C	Obične konvertibilne akcije	-R-P-C-X-X-*-
	F	Preferencijalne konvertibilne akcije	-R-P-F-X-X-*-
	B	Obveznice	-R-P-B-X-X-*-
	I	Kombinovani instrumenti	-R-P-I-X-X-*-
	M	Ostalo (razno)	-R-P-M-X-X-*-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-R-P-*-X-X-*-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-R-P-*-X-X-*-
Četvrta osobina	Forma		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-R-P-*-X-X-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-R-P-*-X-X-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-R-P-*-X-X-N-
	M	Ostalo (razno)	-R-P-*-X-X-M-

Varanti – R-W-*--*-***

Finansijski instrumenti koji daju pravo imaoocu da kupi određenu količinu nekog finansijskog instrumenta, robe, valute ili ostalog u određenom periodu po utvrđenoj ceni.

Prva osobina	Osnovna aktiva (označava vrstu aktive koju imalac varanta ima pravo da kupi)		
	B	Korpe (imalac varanta ima pravo da kupi paket ili grupu sredstava)	-R-W-B-*-**-*-
	S	Vlasničke hartije od vrednosti (imalac varanta ima pravo da kupi vlasničke hartije od vrednosti)	-R-W-S-*-**-*-
	D	Dužnički instrumenti/kamatne stope (imalac varanta ima pravo da kupi dužničke instrumente)	-R-W-D-*-**-*-
	T	Roba (imalac varanta ima pravo da kupi određenu robu)	-R-W-T-*-**-*-
	C	Obveznice (imalac varanta ima pravo da kupi određenu sumu)	-R-W-C-*-**-*-

		novca u određenoj valuti po određenom kursu)	
	I	Indeksi (imalac varanta ima pravo da kupi određenu sumu na osnovu učinka određenog indeksa)	-R-W-I-**-**-
	M	Ostalo (razno)	-R-W-M-**-**-
Druga osobina	Vrsta (označava da li je varant izdao emitent osnovnog instrumenta ili treće lice)		
	T	Tradicionalni varanti (izdaje ih emitent osnovnog instrumenta)	-R-W-**-T-**-
	N	Nepokriveni varanti (izdaje ih treće lice koje nije emitent osnovne hartije od vrednosti na koju se odnosi varant; izdavalac varanta ne poseduje količinu te hartije od vrednosti dovoljnu da zadovolji tražnju u slučaju aktiviranja svih varanta)	-R-W-**-N-**-
	C	Pokriveni varanti (izdaje ih treće lice koje nije emitent osnovne hartije od vrednosti na koju se odnosi varant; izdavalac varanta poseduje količinu te hartije od vrednosti dovoljnu da zadovolji tražnju u slučaju aktiviranja svih varanta)	-R-W-**-C-**-
Treća osobina	Mogućnost otkupa/naplate (označava da li varant daje pravo imaoocu da stekne aktivu pod određenim uslovima ili pravo na gotovinu u zamenu za odgovarajuću osnovnu aktivu)		
	C	Mogućnost otkupa (u većini slučajeva varant daje pravo imaoocu da stekne odgovarajuću osnovnu aktivu tokom određenog perioda i po određenoj ceni)	-R-W-**-C-**-
	P	Mogućnost naplate (varant daje pravo imaoocu na gotovinsku isplatu u zamenu za odgovarajuću osnovnu aktivu)	-R-W-**-P-**-
	B	Mogućnost otkupa i naplate (varanti bez mogućnosti naplate i otkupa i varanti sa istovremenom mogućnošću i otkupa i naplate)	-R-W-**-B-**-
Četvrta osobina	Vrsta po načinu izvršenja		
	E	Evropska (varant se može izvršiti samo tokom kratkog definisanog perioda neposredno pre svog isteka, obično u toku samo jednog dana)	-R-W-**-E-**-
	A	Američka (varant se može izvršiti u bilo kom trenutku između dana kupovine i dana isteka)	-R-W-**-A-**-
	B	Bermudska (varant se može izvršiti samo na unapred određene datume, najčešće svakog meseca)	-R-W-**-B-**-
	M	Ostalo (razno)	-R-W-**-M-**-

Mini-fjučersi/sertifikati sa konstantnim leveridžom – -R-F-*-**-*-*

Mini-fjučersi nude kombinaciju strukture otvorenih sertifikata sa mogućnošću leveridža. Mini-fjučersi nemaju fiksni rok dospeća, zbog čega je mogućnost leveridža dostupna bez vremenskog ograničenja. Cena mini-fjučersa uvek odgovara njegovoj unutrašnjoj (intrinzičnoj) vrednosti, odnosno kapitalnom izdatku, uvećanom za razliku između ponuđene i tražene cene. Troškovi finansiranja vezani za stvaranje efekta leveridža svakodnevno se kompenzuju u odnosu na kapitalne izdatke, čime se eliminiše potreba za premijom. Investitori moraju da plate samo troškove finansiranja koje zaista koriste. Za razliku od opcija, na cenu mini-fjučersa nikakav uticaj nemaju činioци poput volatilnosti.

Prva osobina	Osnovna aktiva (označava vrstu aktive koju imalac instrumenta ima pravo da kupi)		
	B	Korpe (grupa hartija od vrednosti formirana u cilju konkretnog ulaganja)	-R-F- B -*-**-*-*
	S	Vlasničke hartije od vrednosti	-R-F- S -*-**-*-*
	D	Dužnički instrumenti	-R-F- D -*-**-*-*
	T	Roba	-R-F- T -*-**-*-*
	C	Valute (unapred utvrđeni kurs)	-R-F- C -*-**-*-*
	I	Indeksi (kretanje indeksa)	-R-F- I -*-**-*-*
	M	Ostalo (razno)	-R-F- M -*-**-*-*
Druga osobina	Osnova granične vrednosti (označava da li granična vrednost zavisi od vrednosti osnovne aktive ili cene po kojoj se instrumentom trguje)		
	T	Granična vrednost je zasnovana na osnovnoj aktivi (instrumentu odmah prestaje važenje u slučaju prekoračenja granične vrednosti osnovne aktive tokom životnog ciklusa instrumenta)	-R-F-*- T -*-**-*-*
	N	Granična vrednost je zasnovana na instrumentu (instrumentu odmah prestaje važenje u slučaju prekoračenja granične tržišne vrednosti instrumenta tokom životnog ciklusa instrumenta)	-R-F-*- N -*-**-*-*
	M	Ostalo (razno)	-R-F-*- M -*-**-*-*
Treća osobina	Duga/kratka pozicija (označava da li ovaj instrument daje imaoцу pravo da stekne aktivu po određenim uslovima ili da zameni određenu osnovnu aktivu za gotovinu)		
	C	Duga pozicija (u većini slučajeva instrument daje imaoцу pravo da stekne određenu osnovnu aktivu tokom određenog perioda po određenoj ceni)	-R-F-*-** C -*-**-*-*
	P	Kratka pozicija (instrument daje imaoцу pravo da zameni određenu osnovnu aktivu za gotovinu)	-R-F-*-** P -*-**-*-*
	M	Ostalo (razno)	-R-F-*-** M -*-**-*-*

Četvrta osobina	Vrsta po načinu izvršenja		
	E	Evropska (instrument se može izvršiti samo tokom kratkog definisanog perioda neposredno pre svog isteka, obično u toku samo jednog dana)	-R-F-*-**E-
	A	Američka (instrument se može izvršiti u bilo kom trenutku između dana kupovine i dana isteka)	-R-F-*-**A-
	B	Bermudska (instrument se može izvršiti samo na unapred određene datume, najčešće svakog meseca)	-R-F-*-**B-
	M	Ostalo (razno)	-R-F-*-**M-

Depozitne potvrde na pravima – R-D-*-X-X-*-

Depozitne potvrde su hartije od vrednosti kojima se omogućava vlasništvo nad instrumentima kojima se trguje u drugim državama. Depozitne potvrde se uobičajeno koriste u cilju trgovanja pravima u državi koja se razlikuje od države gde su prvobitna prava emitovana.

Prva osobina	Zavisnost od instrumenta		
	A	Pravo dodele (bonusa)	-R-D-A-X-X-*-
	S	Pravo upisa	-R-D-S-X-X-*-
	P	Pravo kupovine	-R-D-P-X-X-*-
	W	Varant	-R-D-W-X-X- *_-
	M	Ostalo (razno)	-R-D-M-X-X-*-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-R-D-*-X-X-*-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-R-D-*-X-X-*-
Četvrta osobina	Forma		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-R-D-*-X-X-B-
	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-R-D-*-X-X-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-R-D-*-X-X-N-
	M	Ostalo (razno)	-R-D-*-X-X-M-

	D	Dužnički instrumenti	-O-C-*- D -*-*-
	T	Roba	-O-C-*- T -*-*-
	C	Valute	-O-C-*- C -*-*-
	I	Indeksi	-O-C-*- I -*-*-
	O	Opcije	-O-C-*- O -*-*-
	F	Fjučersi	-O-C-*- F -*-*-
	W	Svopovi	-O-C-*- W -*-*-
	N	Kamatne stope	-O-C-*- N -*-*-
	M	Ostalo (razno)	-O-C-*- M -*-*-
Treća osobina	Isporuka (označava da li se saldiranje opcije po izvršenju vrši u gotovini ili se prenosi osnovna aktiva)		
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive a ne putem gotovinske isplate]	-O-C-*- P -*-*-
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-O-C-*- C -*-*-
	N	Bez isporuke [sintetičke opcije na valutne (devizne) forvarde koji se zasnivaju na nekonvertibilnim valutama ili valutama za koje je tržište plitko]	-O-C-*- N -*-*-
	E	Izbor isporuke pri izvršenju (metod isporuke osnovne aktive po izvršenju opcije bira se u trenutku njenog izvršenja)	-O-C-*- E -*-*-
Četvrta osobina	Standardizovano/nestandardizovano (označava da si su uslovi ugovora standardizovani ili ne)		
	S	Standardizovano (osnovni instrumenti, cena izvršenja, rok važenja i obim ugovora o opciji standardizovani su; ovom opcijom se trguje na posebnim berzama opcija)	-O-C-*- S -*-*-
	N	Nestandardizovano (opcija kojom se trguje na berzama opcija i na koju se primenjuju nestandardni uslovi isporuke ili važenja)	-O-C-*- N -*-*-

Prodajne (put) opcije – O-P-*-*-*-

Ugovori između kupca i prodavca kojima se kupcu (imaocu) daje pravo, ali ne i obaveza, da proda određenu aktivu po unapred utvrđenoj fiksnoj ceni, ili ceni koja se može dobiti korišćenjem dogovorene

formule, na određeni dan ili u određenom roku. Prodavac prodajne opcije preuzima obavezu da kupi aktivnu navedenu u ugovoru ukoliko kupac aktivira svoju opciju.

Prva osobina	Vrsta po načinu izvršenja		
	E	Evropska (opcija se može izvršiti samo tokom kratkog definisanog perioda neposredno pre svog isteka, obično u toku samo jednog dana)	-O-P- E -*-**-
	A	Američka (opcija se može izvršiti u bilo kom trenutku između dana kupovine i dana isteka)	-O-P- A -*-**-
	B	Bermudska (opcija se može izvršiti samo na unapred određene datume, najčešće svakog meseca)	-O-P- B -*-**-
Druga osobina	Osnovna aktiva (označava vrstu osnovne aktive koju imalac opcije ima pravo da proda)		
	B	Korpe	-O-P-**- B -*-**-
	S	Akcije-vlasničke hartije od vrednosti	-O-P-**- S -*-**-
	D	Dužnički instrumenti	-O-P-**- D -*-**-
	T	Roba	-O-P-**- T -*-**-
	C	Valute	-O-P-**- C -*-**-
	I	Indeksi	-O-P-**- I -*-**-
	O	Opcije	-O-P-**- O -*-**-
	F	Fjučersi	-O-P-**- F -*-**-
	W	Svopovi	-O-P-**- W -*-**-
	N	Kamatne stope	-O-P-**- N -*-**-
	M	Ostalo (razno)	-O-P-**- M -*-**-
Treća osobina	Isporuka		
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive a ne putem gotovinske isplate]	-O-P-***- P -*-**-
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-O-P-***- C -*-**-
	N	Bez isporuke [sintetičke opcije na valutne (devizne) forvarde koji se zasnivaju na nekonvertibilnim valutama ili valutama za koje je tržište plitko]	-O-P-***- N -*-**-

	E	Izbor isporuke pri izvršenju (metod isporuke osnovne aktive po izvršenju opcije bira se u trenutku njenog izvršenja)	-O-P-**-E-
Četvrta osobina	Standardizovano/nestandardizovano		
	S	Standardizovano (osnovni instrumenti, cena izvršenja, rok važenja i obim ugovora o opciji standardizovani su; ovom opcijom se trguje na posebnim berzama opcija)	-O-P-**-S-
	N	Nestandardizovano (opcija kojom se trguje na berzama opcija i na koju se primenjuju nestandardni uslovi isporuke ili važenja)	-O-P-**-N-

Ostalo (razno) – O-M-X-X-X-X-

Opcije koje ne spadaju niti u jednu od prethodno opisanih kategorija.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-O-M-X-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-O-M-X-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-O-M-X-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-O-M-X-X-X-X-

6. Fjučersi –(F-**-*-X-)

Ugovori kotirani na berzi ili regulisanom tržištu koji obavezuju kupca da primi, a prodavca da prenese određenu aktivu po unapred ugovorenoj ceni na unapred ugovoreni dan u budućnosti. Obuhvataju i forvarde kotirane na regulisanom tržištu.

Fjučersi se dele na sledeće grupe:

- F** Finansijski fjučersi
- C** Robni fjučersi

Finansijski fjučersi – F-F-**-*-X-

Fjučersi zasnovani na svim vrstama osnovne aktive osim robe.

Prva osobina	Osnovna aktiva (označava vrstu osnovne aktive koju kupac fjučersa prima a prodavac isporučuje)		
	B	Korpe	-F-F-B-**-X-
	S	Akcije-vlasničke hartije od vrednosti	-F-F-S-**-X-
	D	Dužnički instrumenti	-F-F-D-**-X-
	C	Valute	-F-F-C-**-X-

	I	Indeksi	-F-F-I-**-*-X-
	O	Opcije	-F-F-O-**-*-X-
	F	Fjučersi	-F-F-F-**-*-X-
	W	Svopovi	-F-F-W-**-*-X-
	N	Kamatne stope	-F-F-N-**-*-X-
	V	Dividende po osnovu akcija	-F-F-V-**-*-X-
	M	Ostalo (razno)	-F-F-M-**-*-X-
Druga osobina	Isporuka (označava da li se saldiranje fjučersa vrši u gotovini ili se prenosi osnovna aktiva)		
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive a ne putem gotovinske isplate]	-F-F-**-P-**-X-
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-F-F-**-C-**-X-
	N	Bez isporuke [sintetičke opcije na valutne (devizne) forvarde koji se zasnivaju na nekonvertibilnim valutama ili valutama za koje je tržište plitko]	-F-F-**-N-**-X-
Treća osobina	Standardizovano/nestandardizovano		
	S	Standardizovano (osnovni instrumenti, cena izvršenja, rok važenja i obim ugovora o opciji standardizovani su; ovim fjučersom se trguje na posebnim berzama fjučersa)	-F-F-**-S-**-X-
	N	Nestandardizovano (fjučers kojim se trguje na berzama fjučersa i na koji se primenjuju nestandardni uslovi isporuke ili važenja)	-F-F-**-N-**-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-F-F-**-*-X-

Robni fjučersi – F-C-**-*-X-

Fjučersi zasnovani na robi u rasutom stanju.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	E	Proizvodi ekstraktivne industrije (metali, plemeniti metali, ugalj, nafta, gas)	-F-C-E-**-*-X-
	A	Poljoprivredni proizvodi (proizvodi šumarstva i ribarstva, stoka, pšenica, mleko i mlečni proizvodi, kukuruz, kakao,	-F-C-A-**-*-X-

		soja, šećer, kafa)	
	I	Industrijski proizvodi (građevinarstvo, prerađivačka industrija)	-F-C-I-*-X-
	S	Usluge (saobraćaj, komunikacije, trgovina)	-F-C-S-*-X-
	N	Proizvodi vezani za životnu sredinu (obuhvata proizvode vezane za emisije ugljenika i smanjenje emisija, kao i na vremenske prilike)	-F-C-N-*-X-
	P	Proizvodi od polipropilena (obuhvata plastične mase)	-F-C-P-*-X-
	H	Generisani energetske resursi (obuhvata električnu energiju, obnovljivu energiju i sve druge vrste energije isporučene posredstvom komunalne infrastrukture ili pružaoca ovih usluga)	-F-C-H-*-X-
	M	Ostalo (razno)	-F-C-M-*-X-
Druga osobina	Isporuka		
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive a ne putem gotovinske isplate]	-F-C-*-P-*-X-
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-F-C-*-C-*-X-
	N	Bez isporuke [sintetičke opcije na valutne (devizne) forvarde koji se zasnivaju na nekonvertibilnim valutama ili valutama za koje je tržište plitko]	-F-C-*-N-*-X-
Treća osobina	Standardizovano/nestandardizovano		
	S	Standardizovano (osnovni instrumenti, cena izvršenja, rok važenja i obim ugovora o opciji standardizovani su; ovim fjučersom se trguje na posebnim berzama fjučersa)	-F-C-*-S-*-X-
	N	Nestandardizovano (fjučers kojim se trguje na berzama fjučersa i na koji se primenjuju nestandardni uslovi isporuke ili važenja)	-F-C-*-N-*-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-F-C-*-X-

7. Svopovi (S-*-**-*-***)

Opis

Svop je sporazum ili ugovor kod koga se ugovorne strane sporazumevaju da razmenjuju periodične tokove novca. Svopovi se mogu izvršavati sa različitim vrstama aktive, kao što je navedeno u daljem tekstu.

Svopovi se dele na sledeće grupe:

- R** Kamatni svopovi
- T** Robni svopovi
- E** Svopovi na vlasničke hartije od vrednosti
- C** Svopovi kreditnog rizika
- F** Valutni svopovi
- M** Ostalo (razno)

Kamatni svopovi – S-R-*-**-*-***)

Kamatni svop je ugovor kojim se ugovorne strane sporazumevaju da razmene kamatne tokove novca na određene dane tokom ugovorenog perioda, na osnovu utvrđenog nominalnog iznosa, i po vrsti kamatne stope može biti fiksni-varijabilni, varijabilni-fiksni, ili varijabilni-varijabilni.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	A	Bazni svop (varijabilni-varijabilni) [kamatni svop kod koga se tokovi novca koji se razmenjuju između ugovornih strana zasnivaju na različitim varijabilnim stopama ili cenama (npr. jedna strana plaća ugovorenu varijabilnu stopu pomnoženu nominalnim iznosom u zamenu za periodične isplate zasnovane na drugoj ugovorenoj varijabilnoj stopi pomnoženoj istim nominalnim iznosom od druge strane)]	-S-R-A-*-**-*-***)
	C	Fiksni-varijabilni svop [kamatni svop kod koga se jedna strana (platilac fiksne stope) sporazumeva da vrši fiksne isplate (fiksna komponenta) na određene datume drugoj strani (platiocu varijabilne stope) na osnovu fiksne kamatne stope pomnožene nominalnim iznosom u zamenu za periodične isplate (varijabilna komponenta) od platioca varijabilne stope na osnovu indeksa varijabilne kamatne stope pomnoženog istim nominalnim iznosom (u većini slučajeva) na kome se zasnivaju isplate fiksne stope]	-S-R-C-*-**-*-***)
	D	Fiksni-fiksni svop (kamatni svop kod koga obe strane plaćaju fiksnu kamatnu stopu koju inače ne bi mogle da ostvare izvan ugovora o svopu; na primer, ako strane koriste različite domaće valute, ali svaka želi da se zaduži u domaćoj valuti druge strane; fiksni-fiksni svop najčešće poprima oblik	-S-R-D-*-**-*-***)

		beskuponskog svopa ili međuvalutnog svopa)	
	G	Svop indeksiran stopom inflacije [kamatni svop kod koga jedna strana (platilac fiksne stope) vrši periodične isplate drugoj strani (platiocu varijabilne stope) na osnovu fiksne kamatne stope pomnožene nominalnim iznosom u zamenu za periodične isplate zasnovane na indeksu stope inflacije pomnoženom istim nominalnim iznosom na kome se zasnivaju isplate fiksne stope]	-S-R- G -*-*-*
	H	Svop indeksiran prekonocnom stopom (OIS) [kamatni svop kod koga jedna strana (platilac fiksne stope) vrši periodične isplate drugoj strani (platiocu varijabilne stope) na osnovu fiksne kamatne stope pomnožene nominalnim iznosom u zamenu za periodične isplate zasnovane na prekonocnoj stopi pomnoženoj istim nominalnim iznosom na kome se zasnivaju isplate fiksne stope]	-S-R- H -*-*-*
	Z	Beskuponski svop [kamatni svop kod koga se tokovi novca na osnovu fiksne stope obračunavaju primenom konformne metode i isplaćuju jednom na dan isteka a ne periodično; isplate sa druge strane (koje se mogu zasnivati kako na fiksnoj tako i na varijabilnoj stopi) slede standardni plan isplata za svopove]	-S-R- Z -*-*-*
	M	Ostalo (razno)	-S-R- M -*-*-*
Druga osobina	Nominalni iznos (označava nominalni iznos svopa na kome se zasnivaju isplate za taj svop)		
	C	Konstantan iznos (nominalni iznos ostaje isti tokom čitavog trajanja ugovora)	-S-R- C -*-*-*
	I	Uvećani iznos (nominalni iznos se povećava tokom čitavog trajanja ugovora)	-S-R- I -*-*-*
	D	Amortizacioni iznos (nominalni iznos se smanjuje tokom čitavog trajanja ugovora)	-S-R- D -*-*-*
	Y	Prilagođeni iznos (naročito prilagođeni raspored povećanja odnosno smanjenja nominalnog iznosa)	-S-R- Y -*-*-*
Treća osobina	Jednovalutni ili viševalutni (označava da li je svop u jednoj ili više valuta)		
	S	Jednovalutni	-S-R- S -*-*-*
	C	Viševalutni (međuvalutni)	-S-R- C -*-*-*
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili	-S-R- C -*-*-*

		prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive, a ne putem gotovinske isplate]	-S-R-*-X-*-P-

Robni svopovi – S-T-*-X-*-

Robni svop je izvedeni instrument kod koga se vrednost ugovora zasniva na osnovnoj robi ili robnom indeksu. Robni izvedeni instrumenti se mogu saldirati fizički ili u gotovini. Najčešće vrste robe na kojima se zasnivaju ovakvi svopovi su metali, poljoprivredni proizvodi i energija.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	J	Energija [svop zasnovan na energetsom proizvodu ili proizvodu izvedenom iz energetskeg proizvoda, što uključuje električnu energiju, obnovljivu energiju i sve druge vrste energije isporučene posredstvom komunalne infrastrukture ili pružaoca ovih usluga; dizel-gorivo, mazut, gasno ulje, benzin, lož-ulje, mlazno gorivo, kerozin, prirodni gas, nafta (Brent, Tapis, Dubai, WTI)]	-S-T-J-*-X-*-
	K	Metali (svop zasnovan na plemenitom ili industrijskom metalu poput aluminijuma, bakra, zlata, olova, nikla, platine, srebra, kalaja, cinka)	-S-T-K-*-X-*-
	A	Poljoprivredni proizvodi (proizvodi šumarstva i ribarstva, stoka, pšenica, mleko i mlečni proizvodi, kukuruz, kakao, soja, šećer, kafa)	-S-T-A-*-X-*-
	N	Proizvodi vezani za životnu sredinu (obuhvata proizvode vezane za emisije ugljenika i smanjenje emisija, kao i na vremenske prilike)	-S-T-N-*-X-*-
	G	Špedicija (svop kod koga je kao „roba“ definisan indeks cene špedicije na određenoj ruti)	-S-T-G-*-X-*-
	P	Proizvodi od polipropilena	-S-T-P-*-X-*-
	S	Đubrivo [amonijak, DAP (diamonijum fosfat), potaša, sumpor, urea, UAN (urea i amonijum nitrat)]	-S-T-S-*-X-*-
	T	Papir (karton, novinski papir, pulpa, papir za reciklažu)	-S-T-T-*-X-*-
	I	Indeks (svop kod koga je referentna aktiva robni indeks)	-S-T-I-*-X-*-
	Q	Više vrsta robe (svop koji se zasniva na više vrsta robe)	-S-T-Q-*-X-*-

	M	Ostalo (razno)	-S-T-M-*-X-*-
Druga osobina	Osnov prinosa ili isplate (metod koji se koristi za određivanje vrednosti ugovora)		
	C	Ugovor za razliku (CFD) (svop ili forward sa ukupnim prinosom saldiran za gotovinu kod koga se strane sporazumevaju da o dospeću ugovora razmene razliku između početne cene osnovne aktive i njene cene na kraju trgovanja)	-S-T-*-C-X-*-
	T	Ukupni prinos [jedna strana (kupac ukupnog prinosa) prenosi drugoj (prodavcu ukupnog prinosa) ukupni ekonomski prinos osnovne aktive; prodavac ukupnog prinosa preuzima rizik negativnih promena tržišne vrednosti referentne aktive i plaća kupcu pozitivan tok novca, npr. kupon, kapitalnu dobit ili dividende referentnog sredstva)	-S-T-*-T-X-*-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-S-T-*-X-*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-S-T-*-X-C-
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive, a ne putem gotovinske isplate]	-S-T-*-X-P-
	E	Izbor isporuke pri saldiranju (utvrđuje se u trenutku saldiranja)	-S-T-*-X-E-

Svopovi na vlasničke hartije od vrednosti – S-E-*-X-*-

Svop na vlasničke hartije od vrednosti je terminski ugovor kod koga je isplata vezana za promenu vrednosti osnovne aktive (npr. akcija, korpe vlasničkih hartija od vrednosti ili indeksa). Platilac prinosa na kapital plaća primaocu prinosa na kapital iznos povećanja vrednosti osnovne aktive uvećan za moguću dividendu. Primalac prinosa na kapital plaća platiocu prinosa na kapital iznos smanjenja vrednosti osnovne aktive uvećan za troškove finansiranja.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	S	Pojedinačni instrument (solo vlasnička hartija od vrednosti)	-S-E-S-*-X-*-
	I	Indeks (svop indeksa hartija od vrednosti koji se zasniva na procentnoj promeni vrednosti jednog ili više indeksa akcija tokom određenog perioda uz prethodno dogovorene datume za povratak vrednosti u prvobitno stanje; ovaj svop se saldira u gotovini i zasniva se na nominalnim iznosima glavnice)	-S-E-I-*-X-*-

	B	Korpa [naročito prilagođen sintetički portfolio osnovne aktive čiji su sadržaj učesnici u transakciji ugovorili za konkretan izvedeni instrument kojim se trguje na vanberzanskom (OTC) tržištu]	-S-E- B -*-X-*
	M	Ostalo (razno)	-S-E- M -*-X-*
Druga osobina	Osnov prinosa ili isplate		
	P	Cena (svop cenovnog prinosa, sličan svopu ukupnog prinosa s tom razlikom što se dividende ne prosleđuju kupcu)	-S-E-*- P -X-*
	D	Dividenda (ugovor sa fiksnim rokom važenja između dve strane kod koga jedna strana vrši isplatu kamatne stope u svakom intervalu a druga strana plaća ukupnu dividendu primljenu po osnovu odabrane osnovne aktive)	-S-E-*- D -X-*
	V	Varijansa [forvard svop kod koga se kao osnova za obračun isplate koristi varijansa (volatilnost na kvadrat) kretanja cene osnovne aktive]	-S-E-*- V -X-*
	L	Volatilnost (promenljivost kretanja cene hartije od vrednosti ili osnovne aktive; reč je o meri očekivanog stepena fluktuacije cene određene aktive tokom datog vremenskog perioda; obično se meri uz primenu godišnje standardne devijacije dnevnih promena cena)	-S-E-*- L -X-*
	T	Ukupni prinos	-S-E-*- T -X-*
	C	Ugovor za razliku	-S-E-*- C -X-*
	M	Ostalo (razno)	-S-E-*- M -X-*
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-S-T-*-*- X -*
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-S-T-*-*- X - C -
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive, a ne putem gotovinske isplate]	-S-T-*-*- X - P -
	E	Izbor isporuke pri saldiranju (utvrđuje se u trenutku saldiranja)	-S-T-*-*- X - E -

	S	Suvereni emitent [emitent osnovne aktive je suvereni entitet, npr. država; samim tim, rizik investitora je da država možda neće (biti u stanju) da izmiri svoje obaveze; u ovu kategoriju spadaju i nadnacionalni subjekti]	-S-C-**-S-*
	L	Lokalni emitent (opština ili drugi vid lokalne samouprave)	-S-C-**-L-*
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-S-C-**-C-
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive, a ne putem gotovinske isplate]	-S-C-**-P-
	A	Aukcija (sintetički postupak aukcije kojim se nezavisno upravlja i koji se odnosi na skup definisanih isporučivih obaveza čiji je rezultat referentna konačna cena koja se može koristiti za gotovinsko saldiranje svih pokrivenih transakcija po kreditnom događaju)	-S-C-**-A-

Valutni svopovi – S-F-*-X-X-*

Valutni svop je devizni ugovor između dve strane o razmeni određenog iznosa u jednoj valuti za drugu valutu uz isporuku odmah (po tekućoj ceni, spot) ili u budućnosti (forward), odnosno po isteku ugovorenog perioda i po ugovorenom kursu.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	A	Spot-forward svop (transakcija koja podrazumeva kako razmenu dve valute na dan saldiranja na spot tržištu po fiksnom kursu koji se ugovara pri zaključenju ugovora o razmeni, tako i naknadnu obratnu razmenu iste dve valute po fiksnom kursu koji se ugovara pri zaključenju ugovora o razmeni)	-S-F-A-X-X-*
	C	Forward-forward svop (transakcija koja podrazumeva kako razmenu dve valute na određeni budući datum po fiksnom kursu koji se ugovara pri zaključenju ugovora o razmeni, tako i obratnu razmenu iste dve valute na određeni dan u budućnosti po fiksnom kursu koji se ugovara pri zaključenju ugovora o razmeni, npr. svop tromesečnog i šestomesečnog forwarda)	-S-F-C-X-X-*
	M	Ostalo (razno)	-S-F-M-X-X-*

Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-S-F-*-X-X-*-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-S-F-*-X-X-*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	P	Fizička isporuka (isporuka valuta koje su predmet transakcije na dan saldiranja)	-S-F-*-X-X-P-
	N	Bez isporuke (ako je iznos saldiranja pozitivan, kupac valute će na dan saldiranja transakcije platiti taj iznos u valuti saldiranja prodavcu valute; ako je iznos negativan, prodavac će izvršiti tu isplatu kupcu)	-S-F-*-X-X-N-

Ostalo (razno) – S-M-*-X-X-*-

Svopovi koji ne spadaju niti u jednu od prethodno opisanih kategorija.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	P	Komercijalne nepokretnosti (ili instrument izveden iz nepokretnosti) [izvedeni instrument kod koga je osnovna aktiva komercijalna nepokretnost; instrumenti izvedeni iz nepokretnosti uglavnom su u obliku svopova kod kojih jedna strana plaća prinos na indeks ako je vrednost pozitivna, a druga strana plaća iznos LIBOR-a (londonske međubankarske kamatne stope)]	-S-M-P-X-X-*-
	M	Ostalo (razno)	-S-M-M-X-X-*-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-S-M-*-X-X-*-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-S-M-*-X-X-*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-S-M-*-X-X-C-
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive a ne putem gotovinske isplate]	-S-M-*-X-X-P-

8. Opcije koje nisu kotirane i složene kotirane opcije (H-*-**-*-**)

Ova kategorija obuhvata opcije kojima se trguje na vanberzanskom (OTC) tržištu i opcije koje nisu kotirane, kao i kotirane opcije koje ne spadaju ni u jednu definisanu kategoriju kotiranih opcija. Opcija imaocu daje mogućnost da kupi ili proda određenu aktivu po unapred utvrđenoj fiksnoj ceni ili ceni koja se može dobiti korišćenjem dogovorene formule, na određeni dan ili u određenom roku.

Opcije koje nisu kotirane i složene kotirane opcije dele se na sledeće grupe:

- R** Kamatne opcije
- T** Robne opcije
- E** Opcije na vlasničke hartije od vrednosti
- C** Kreditne opcije
- F** Valutne opcije
- M** Ostalo (razno)

Kamatne opcije – H-R-*-**-*-**

Instrument izveden iz kamatne opcije kod koga imalac opcije ima pravo ali ne i obavezu da izvrši svop na određeni dan u budućnosti i po određenoj budućoj kamatnoj stopi i uslovima.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	A	Bazni svop (varijabilni-varijabilni) [kamatni svop kod koga se tokovi novca koji se razmenjuju između ugovornih strana zasnivaju na različitim varijabilnim stopama ili cenama (npr. jedna strana plaća ugovorenu varijabilnu stopu pomnoženu nominalnim iznosom u zamenu za periodične isplate zasnovane na drugoj ugovorenoj varijabilnoj stopi pomnoženoj istim nominalnim iznosom od druge strane)]	-H-R-A-*-**-*-**
	C	Fiksni-varijabilni svop [kamatni svop kod koga se jedna strana (platilac fiksne stope) sporazumeva da vrši fiksne isplate (fiksna komponenta) na određene datume drugoj strani (platiocu varijabilne stope) na osnovu fiksne kamatne stope pomnožene nominalnim iznosom u zamenu za periodične isplate (varijabilna komponenta) od platioca varijabilne stope na osnovu indeksa varijabilne kamatne stope pomnoženog istim nominalnim iznosom (u većini slučajeva) na kome se zasnivaju isplate fiksne stope]	-H-R-C-*-**-*-**
	D	Fiksni-fiksni svop (kamatni svop kod koga obe strane plaćaju fiksnu kamatnu stopu koju inače ne bi mogle da ostvare izvan ugovora o svopu; na primer, ako strane koriste različite domaće valute, ali svaka želi da se zaduži u domaćoj valuti druge strane; fiksni-fiksni svop najčešće poprima oblik beskuponskog svopa ili međuvalutnog svopa)	-H-R-D-*-**-*-**

	E	Američka prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka prodajne opcije i uključujući i taj dan]	-H-R-*-E-*-*
	F	Bermudska prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije]	-H-R-*-F-*-*
	G	Evropska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-R-*-G-*-*
	H	Američka izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka opcije i uključujući i taj dan; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-R-*-H-*-*
	I	Bermudska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-R-*-I-*-*
Treća osobina	Način ili uslov utvrđivanja vrednosti		
	V	Obična opcija (opcija kod koje su svi uslovi standardizovani)	-H-R-*-V-*-*
	A	Azijska opcija (opcija gde cena izvršenja ili cena saldiranja predstavlja prosek vrednosti osnovne aktive tokom unapred utvrđenog perioda; prosek se može računati bilo geometrijskom bilo aritmetičkom metodom)	-H-R-*-A-*-*
	D	Digitalna (binarna) opcija (opcija koja nosi unapred utvrđenu isplatu ako je opcija u ceni (<i>in the money</i>) i ako je uslov za isplatu zadovoljen; takođe se naziva „binarna opcija“ ili „opcija 'sve ili ništa'“)	-H-R-*-D-*-*

	B	Granična opcija (opcija čije konačno izvršenje zavisi od kretanja cene osnovne aktive; granična opcija sa automatskim prestankom važenja (<i>knock-out</i>) se poništava ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu; granična opcija sa automatskom mogućnošću izvršenja (<i>knock-in</i>) postaje dostupna za izvršenje ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu)	-H-R-*-*- B -*-
	G	Digitalna granična opcija (digitalna opcija inkorporirana u graničnu opciju; postoje različiti vidovi ove vrste opcije; primera radi, digitalna <i>down-and-out</i> opcija omogućava fiksnu isplatu ili isporuku osnovne aktive u bilo kom trenutku pre dospeća kada je vrednost osnovne aktive jednaka graničnom nivou ili veća od njega; isplata je jednaka nuli ako je vrednost osnovne aktive ispod graničnog nivoa)	-H-R-*-*- G -*-
	L	Opcija sa izborom ranije cene (<i>lookback</i> ; opcija kod koje ulagač može da odabere optimalnu cenu izvršenja na osnovu istorijskih vrednosti osnovne aktive, čime se na minimum svodi neizvesnost izbora trenutka za ulazak na tržište; postoje dve vrste ovakvih opcija, fiksna i promenljiva; cena izvršenja fiksne opcije utvrđuje se pri kupovini, a promenljive o dospeću)	-H-R-*-*- L -*-
	P	Opcija uslovljena kretanjem cene (opcije na ugovore kod kojih je isplata neposredno vezana za kretanje cene osnovne aktive tokom važenja ugovora)	-H-R-*-*- P -*-
	M	Ostalo (razno)	-H-R-*-*- M -*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-H-R-*-*- C -
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive a ne putem gotovinske isplate]	-H-R-*-*- P -
	E	Izbor isporuke pri saldiranju (utvrđuje se u trenutku saldiranja)	-H-R-*-*- E -

Robne opcije – H-T-*.**.*-

Instrumenti izvedeni iz robnih opcija gde kupac opcije ima pravo da kupi ili proda određenu robu po unapred utvrđenoj fiksnoj ceni ili ceni koja se može dobiti korišćenjem dogovorene formule, na određeni dan ili pre njega.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	J	Energija	-H-T- J -*-*.*-
	K	Metali	-H-T- K -*-*.*-
	A	Poljoprivredni proizvodi	-H-T- A -*-*.*-
	N	Proizvodi vezani za životnu sredinu	-H-T- N -*-*.*-
	G	Špedicija	-H-T- G -*-*.*-
	P	Proizvodi od polipropilena	-H-T- P -*-*.*-
	S	Đubrivo	-H-T- S -*-*.*-
	T	Papir	-H-T- T -*-*.*-
	I	Indeks (opcija kod koje je referentna aktiva robni indeks)	-H-T- I -*-*.*-
	Q	Više vrsta robe	-H-T- Q -*-*.*-
	O	Opcije	-H-T- O -*-*.*-
	R	Forvardi	-H-T- R -*-*.*-
	F	Fjučersi	-H-T- F -*-*.*-
	W	Svopovi	-H-T- W -*-*.*-
	M	Ostalo (razno)	-H-T- M -*-*.*-
Druga osobina	Način izvršenja i vrsta opcije		
	A	Evropska kupovna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije]	-H-T-*-* A -*-*.
	B	Američka kupovna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka kupovne opcije i uključujući i taj dan]	-H-T-*-* B -*-*.
	C	Bermudska kupovna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije]	-H-T-*-* C -*-*.

	D	Evropska prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije]	-H-T-**-D-**-
	E	Američka prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka prodajne opcije i uključujući i taj dan]	-H-T-**-E-**-
	F	Bermudska prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije]	-H-T-**-F-**-
	G	Evropska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-T-**-G-**-
	H	Američka izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka opcije i uključujući i taj dan; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-T-**-H-**-
	I	Bermudska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-T-**-I-**-
Treća osobina	Način ili uslov utvrđivanja vrednosti		
	V	Obična opcija (opcija kod koje su svi uslovi standardizovani)	-H-T-**-V-**-
	A	Azijska opcija (opcija gde cena izvršenja ili cena saldiranja predstavlja prosek vrednosti osnovne aktive tokom unapred utvrđenog perioda; prosek se može računati bilo geometrijskom bilo aritmetičkom metodom)	-H-T-**-A-**-

	D	Digitalna (binarna) opcija (opcija koja nosi unapred utvrđenu isplatu ako je opcija u ceni (<i>in the money</i>) i ako je uslov za isplatu zadovoljen; takođe se naziva „binarna opcija“ ili „opcija 'sve ili ništa“)	-H-T-**-D-
	B	Granična opcija (opcija čije konačno izvršenje zavisi od kretanja cene osnovne aktive; granična opcija sa automatskim prestankom važenja (<i>knock-out</i>) se poništava ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu; granična opcija sa automatskom mogućnošću izvršenja (<i>knock-in</i>) postaje dostupna za izvršenje ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu)	-H-T-**-B-
	G	Digitalna granična opcija (digitalna opcija inkorporirana u graničnu opciju; postoje različiti vidovi ove vrste opcije; primera radi, digitalna <i>down-and-out</i> opcija omogućava fiksnu isplatu ili isporuku osnovne aktive u bilo kom trenutku pre dospeća kada je vrednost osnovne aktive jednaka graničnom nivou ili veća od njega; isplata je jednaka nuli ako je vrednost osnovne aktive ispod graničnog nivoa)	-H-T-**-G-
	L	Opcija sa izborom ranije cene (<i>lookback</i> ; opcija kod koje ulagač može da odabere optimalnu cenu izvršenja na osnovu istorijskih vrednosti osnovne aktive, čime se na minimum svodi neizvesnost izbora trenutka za ulazak na tržište; postoje dve vrste ovakvih opcija, fiksna i promenljiva; cena izvršenja fiksne opcije utvrđuje se pri kupovini, a promenljive o dospeću)	-H-T-**-L-
	P	Opcija uslovljena kretanjem cene (opcije na ugovore kod kojih je isplata neposredno vezana za kretanje cene osnovne aktive tokom važenja ugovora)	-H-T-**-P-
	M	Ostalo (razno)	-H-T-**-M-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-H-T-**-C-
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive, a ne putem gotovinske isplate]	-H-T-**-P-
	E	Izbor isporuke pri saldiranju (utvrđuje se u trenutku saldiranja)	-H-T-**-E-

		uključujući i taj dan]	
	F	Bermudska prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije]	-H-E-*-F-*-*
	G	Evropska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-E-*-G-*-*
	H	Američka izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka opcije i uključujući i taj dan; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-E-*-H-*-*
	I	Bermudska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-E-*-I-*-*
Treća osobina	Način ili uslov utvrđivanja vrednosti		
	V	Obična opcija (opcija kod koje su svi uslovi standardizovani)	-H-E-*-V-*-*
	A	Azijska opcija (opcija gde cena izvršenja ili cena saldiranja predstavlja prosek vrednosti osnovne aktive tokom unapred utvrđenog perioda; prosek se može računati bilo geometrijskom bilo aritmetičkom metodom)	-H-E-*-A-*-*
	D	Digitalna (binarna) opcija (opcija koja nosi unapred utvrđenu isplatu ako je opcija u ceni (<i>in the money</i>) i ako je uslov za isplatu zadovoljen; takođe se naziva „binarna opcija“ ili „opcija 'sve ili ništa'“)	-H-E-*-D-*-*
	B	Granična opcija (opcija čije konačno izvršenje zavisi od kretanja cene osnovne aktive; granična opcija sa automatskim prestankom važenja (<i>knock-out</i>) se poništava ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu; granična opcija sa automatskom mogućnošću izvršenja (<i>knock-in</i>))	-H-E-*-B-*-*

		postaje dostupna za izvršenje ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu)	
	G	Digitalna granična opcija (digitalna opcija inkorporirana u graničnu opciju; postoje različiti vidovi ove vrste opcije; primera radi, digitalna <i>down-and-out</i> opcija omogućava fiksnu isplatu ili isporuku osnovne aktive u bilo kom trenutku pre dospeća kada je vrednost osnovne aktive jednaka graničnom nivou ili veća od njega; isplata je jednaka nuli ako je vrednost osnovne aktive ispod graničnog nivoa)	-H-E-**-*-G-**-
	L	Opcija sa izborom ranije cene (<i>lookback</i> ; opcija kod koje ulagač može da odabere optimalnu cenu izvršenja na osnovu istorijskih vrednosti osnovne aktive, čime se na minimum svodi neizvesnost izbora trenutka za ulazak na tržište; postoje dve vrste ovakvih opcija, fiksna i promenljiva; cena izvršenja fiksne opcije utvrđuje se pri kupovini, a promenljive o dospeću)	-H-E-**-*-L-**-
	P	Opcija uslovljena kretanjem cene (opcije na ugovore kod kojih je isplata neposredno vezana za kretanje cene osnovne aktive tokom važenja ugovora)	-H-E-**-*-P-**-
	M	Ostalo (razno)	-H-E-**-*-M-**-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-H-E-**-*-C-
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive, a ne putem gotovinske isplate]	-H-E-**-*-P-
	E	Izbor isporuke pri saldiranju (utvrđuje se u trenutku saldiranja)	-H-E-**-*-E--

Kreditne opcije – H-C--*-*-***

Opcija koja omogućava kupovinu odnosno prodaju kreditnog proizvoda je dvostrani ugovor kod koga se jedna strana (prodavac zaštite) obavezuje da će izvršiti isplatu drugoj strani (kupcu zaštite) u slučaju nastanka kreditnog događaja povezanog sa osnovnom aktivom, što može biti određeni dug (referentna obaveza), određeni emitent duga (referentni subjekt), korpa referentnih subjekata i/ili referentnih obaveza ili kreditni indeks (referentni indeks).

		imaocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije]	
	E	Američka prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka prodajne opcije i uključujući i taj dan]	-H-C-*-E-*-*
	F	Bermudska prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije]	-H-C-*-F-*-*
	G	Evropska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-C-*-G-*-*
	H	Američka izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka opcije i uključujući i taj dan; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-C-*-H-*-*
	I	Bermudska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-C-*-I-*-*
Treća osobina	Način ili uslov utvrđivanja vrednosti		
	V	Obična opcija (opcija kod koje su svi uslovi standardizovani)	-H-C-*-V-*-*
	A	Azijska opcija (opcija gde cena izvršenja ili cena saldiranja predstavlja prosek vrednosti osnovne aktive tokom unapred utvrđenog perioda; prosek se može računati bilo geometrijskom bilo aritmetičkom metodom)	-H-C-*-A-*-*
	D	Digitalna (binarna) opcija (opcija koja nosi unapred utvrđenu isplatu ako je opcija u ceni (<i>in the money</i>) i ako je uslov za	-H-C-*-D-*-*

		isplatu zadovoljen; takođe se naziva „binarna opcija“ ili „opcija 'sve ili ništa'“)	
	B	Granična opcija (opcija čije konačno izvršenje zavisi od kretanja cene osnovne aktive; granična opcija sa automatskim prestankom važenja (<i>knock-out</i>) se poništava ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu; granična opcija sa automatskom mogućnošću izvršenja (<i>knock-in</i>) postaje dostupna za izvršenje ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu)	-H-C-*-*- B -*-
	G	Digitalna granična opcija (digitalna opcija inkorporirana u graničnu opciju; postoje različiti vidovi ove vrste opcije; primera radi, digitalna <i>down-and-out</i> opcija omogućava fiksnu isplatu ili isporuku osnovne aktive u bilo kom trenutku pre dospeća kada je vrednost osnovne aktive jednaka graničnom nivou ili veća od njega; isplata je jednaka nuli ako je vrednost osnovne aktive ispod graničnog nivoa)	-H-C-*-*- G -*-
	L	Opcija sa izborom ranije cene (<i>lookback</i> ; opcija kod koje ulagač može da odabere optimalnu cenu izvršenja na osnovu istorijskih vrednosti osnovne aktive, čime se na minimum svodi neizvesnost izbora trenutka za ulazak na tržište; postoje dve vrste ovakvih opcija, fiksna i promenljiva; cena izvršenja fiksne opcije utvrđuje se pri kupovini, a promenljive o dospeću)	-H-C-*-*- L -*-
	P	Opcija uslovljena kretanjem cene (opcije na ugovore kod kojih je isplata neposredno vezana za kretanje cene osnovne aktive tokom važenja ugovora)	-H-C-*-*- P -*-
	M	Ostalo (razno)	-H-C-*-*- M -*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-H-C-*-*- C -
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive, a ne putem gotovinske isplate]	-H-C-*-*- P -
	E	Izbor isporuke pri saldiranju (utvrđuje se u trenutku saldiranja)	-H-C-*-*- E -

		uključujući i taj dan]	
	F	Bermudska prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije]	-H-F-*-F-*-*
	G	Evropska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-F-*-G-*-*
	H	Američka izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka opcije i uključujući i taj dan; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-F-*-H-*-*
	I	Bermudska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-F-*-I-*-*
Treća osobina	Način ili uslov utvrđivanja vrednosti		
	V	Obična opcija (opcija kod koje su svi uslovi standardizovani)	-H-F-*-V-*-*
	A	Azijska opcija (opcija gde cena izvršenja ili cena saldiranja predstavlja prosek vrednosti osnovne aktive tokom unapred utvrđenog perioda; prosek se može računati bilo geometrijskom bilo aritmetičkom metodom)	-H-F-*-A-*-*
	D	Digitalna (binarna) opcija (opcija koja nosi unapred utvrđenu isplatu ako je opcija u ceni (<i>in the money</i>) i ako je uslov za isplatu zadovoljen; takođe se naziva „binarna opcija“ ili „opcija 'sve ili ništa'“)	-H-F-*-D-*-*
	B	Granična opcija (opcija čije konačno izvršenje zavisi od kretanja cene osnovne aktive; granična opcija sa automatskim prestankom važenja (<i>knock-out</i>) se poništava ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu; granična opcija sa automatskom mogućnošću izvršenja (<i>knock-in</i>))	-H-F-*-B-*-*

		postaje dostupna za izvršenje ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu)	
	G	Digitalna granična opcija (digitalna opcija inkorporirana u graničnu opciju; postoje različiti vidovi ove vrste opcije; primera radi, digitalna <i>down-and-out</i> opcija omogućava fiksnu isplatu ili isporuku osnovne aktive u bilo kom trenutku pre dospeća kada je vrednost osnovne aktive jednaka graničnom nivou ili veća od njega; isplata je jednaka nuli ako je vrednost osnovne aktive ispod graničnog nivoa)	-H-F-**-*- G -*-
	L	Opcija sa izborom ranije cene (<i>lookback</i> ; opcija kod koje ulagač može da odabere optimalnu cenu izvršenja na osnovu istorijskih vrednosti osnovne aktive, čime se na minimum svodi neizvesnost izbora trenutka za ulazak na tržište; postoje dve vrste ovakvih opcija, fiksna i promenljiva; cena izvršenja fiksne opcije utvrđuje se pri kupovini, a promenljive o dospeću)	-H-F-**-*- L -*-
	P	Opcija uslovljena kretanjem cene (opcije na ugovore kod kojih je isplata neposredno vezana za kretanje cene osnovne aktive tokom važenja ugovora)	-H-F-**-*- P -*-
	M	Ostalo (razno)	-H-F-**-*- M -*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-H-F-**-*- C -
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive, a ne putem gotovinske isplate]	-H-F-**-*- P -
	E	Izbor isporuke pri saldiranju (utvrđuje se u trenutku saldiranja)	-H-F-**-*- E -
	N	Bez isporuke	-H-F-**-*- N -

Ostalo (razno) – H-M-**-*-*-

Svopovi koji ne spadaju niti u jednu od prethodno opisanih kategorija.

Prva osobina	Osnovna aktiva	
	P	Komercijalne nepokretnosti (ili instrumenti izvedeni iz nepokretnosti)
		-H-M- P -**-*-

	M	Ostalo (razno)	-H-M-M-*. *- *- *
Druga osobina	Način izvršenja i vrsta opcije		
	A	Evropska kupovna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije]	-H-M-*. A *- *- *
	B	Američka kupovna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka kupovne opcije i uključujući i taj dan]	-H-M-*. B *- *- *
	C	Bermudska kupovna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije]	-H-M-*. C *- *- *
	D	Evropska prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije]	-H-M-*. D *- *- *
	E	Američka prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka prodajne opcije i uključujući i taj dan]	-H-M-*. E *- *- *
	F	Bermudska prodajna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na prodaju određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije]	-H-M-*. F *- *- *
	G	Evropska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni samo na dan isteka opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-M-*. G *- *- *
	H	Američka izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni u bilo kom trenutku u toku roka važenja opcije, sve do dana isteka opcije i uključujući i taj dan; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do	-H-M-*. H *- *- *

		unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	
	I	Bermudska izborna [opcija na ugovor koja omogućava imaoocu (kupcu) da ostvari pravo na kupovinu (kupovna) ili prodaju (prodajna) određene aktive (kamatnog proizvoda) po fiksnoj ceni na više određenih dana u toku perioda mogućeg izvršenja opcije; kupac ne mora da odluči da li će ugovor biti prodajni ili kupovni sve do unapred utvrđenog dana u budućnosti pre isteka opcije]	-H-M-*-I-*-*
Treća osobina	Način ili uslov utvrđivanja vrednosti		
	V	Obična opcija (opcija kod koje su svi uslovi standardizovani)	-H-M-*-V-*-*
	A	Azijska opcija (opcija gde cena izvršenja ili cena saldiranja predstavlja prosek vrednosti osnovne aktive tokom unapred utvrđenog perioda; prosek se može računati bilo geometrijskom bilo aritmetičkom metodom)	-H-M-*-A-*-*
	D	Digitalna (binarna) opcija (opcija koja nosi unapred utvrđenu isplatu ako je opcija u ceni (<i>in the money</i>) i ako je uslov za isplatu zadovoljen; takođe se naziva „binarna opcija“ ili „opcija 'sve ili ništa“)	-H-M-*-D-*-*
	B	Granična opcija (opcija čije konačno izvršenje zavisi od kretanja cene osnovne aktive; granična opcija sa automatskim prestankom važenja (<i>knock-out</i>) se poništava ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu; granična opcija sa automatskom mogućnošću izvršenja (<i>knock-in</i>) postaje dostupna za izvršenje ako vrednost osnovne aktive pređe unapred utvrđenu granicu)	-H-M-*-B-*-*
	G	Digitalna granična opcija (digitalna opcija inkorporirana u graničnu opciju; postoje različiti vidovi ove vrste opcije; primera radi, digitalna <i>down-and-out</i> opcija omogućava fiksnu isplatu ili isporuku osnovne aktive u bilo kom trenutku pre dospeća kada je vrednost osnovne aktive jednaka graničnom nivou ili veća od njega; isplata je jednaka nuli ako je vrednost osnovne aktive ispod graničnog nivoa)	-H-M-*-G-*-*
	L	Opcija sa izborom ranije cene (<i>lookback</i> ; opcija kod koje ulagač može da odabere optimalnu cenu izvršenja na osnovu istorijskih vrednosti osnovne aktive, čime se na minimum svodi neizvesnost izbora trenutka za ulazak na tržište; postoje dve vrste ovakvih opcija, fiksna i promenljiva; cena izvršenja fiksne opcije utvrđuje se pri kupovini, a promenljive o dospeću)	-H-M-*-L-*-*

	P	Opcija uslovljena kretanjem cene (opcije na ugovore kod kojih je isplata neposredno vezana za kretanje cene osnovne aktive tokom važenja ugovora)	-H-M-*-*-P*-
	M	Ostalo (razno)	-H-M-*-*-M*-
Četvrta osobina	Isporuca		
	C	Gotovinska isplata [izvršenje obaveze posredstvom isplate ili prijema neto gotovinskog iznosa umesto prijema ili isporuke kod obeju strana]	-H-M-*-*-C-
	P	Fizička isporuka [izvršenje obaveze po osnovu saldiranja u skladu sa ugovorom o izvedenom finansijskom instrumentu posredstvom fizičkog prijema ili isporuke osnovne aktive a ne putem gotovinske isplate]	-H-M-*-*-P-
	E	Izbor isporuke pri saldiranju (utvrđuje se u trenutku saldiranja)	-H-M-*-*-E-
	N	Bez isporuke	-H-M-*-*-N-
	A	Aukcija	-H-M-*-*-A-

9. Spot ugovori (I-*-X-X*-)

Opis

Ugovori zaključeni na spot tržištu koji se kupuju i prodaju za gotovinu uz isporuku odmah u skladu sa tržišnom konvencijom za dati tip aktive.

Spot ugovori se dele na sledeće grupe:

F Valutni spot ugovori

T Robni spot ugovori

Valutni spot ugovori – I-F-X-X-X-P-

Spot ugovori čiji je predmet isporuka ugovorene strane valute po saldiranju.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-I-F-X-X-X-P-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-I-F-X-X-X-P-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-I-F-X-X-X-P-
Četvrta osobina	Isporuca		
	P	Fizička isporuka	-I-F-X-X-X-P-

Robni spot ugovori – I-T-*-X-X-X-

Spot ugovori čiji je predmet fizička isporuka robe po saldiranju.

Prva osobina	Osnovna aktiva (označava vrstu osnovne aktive koju kupac spot ugovora prima a prodavac isporučuje)		
	A	Poljoprivredni proizvodi	-I-T-A-*-**-
	J	Energija	-I-T-J-*-**-
	K	Metali	-I-T-K-*-**-
	N	Proizvodi vezani za životnu sredinu	-I-T-N-*-**-
	P	Proizvodi od polipropilena	-I-T-P-*-**-
	S	Đubrivo	-I-T-S-*-**-
	T	Papir	-I-T-T-*-**-
	M	Ostalo (razno)	-I-T-M-*-**-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-I-T-*-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-I-T-*-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-I-T-*-X-X-X-

10. Forvardi (J-*-X-*-*)**Opis**

Ugovori koji nisu kotirani niti se njima trguje na berzi a koji se zaključuju između dve strane i čiji je predmet kupovina ili prodaja osnovne aktive na određeni dan u budućnosti po ceni utvrđenoj pri zaključenju ugovora.

Forvardi se dele na sledeće grupe:

- E** Forvardi na vlasničke hartije od vrednosti
- F** Valutni forvardi
- C** Kreditni forvardi
- R** Kamatni forvardi
- T** Robni forvardi

Forvardi na vlasničke hartije od vrednosti – J-E-*-X-*-*

Forvard ugovori o kupovini ili prodaji vlasničkih hartija od vrednosti, kapitalnih indeksa ili korpi vlasničkih hartija od vrednosti.

Prva osobina	Osnovna aktiva (označava vrstu osnovnog instrumenta kapitala koji će kupac forvard ugovora kupiti, a prodavac prodati, na određeni dan u budućnosti i po određenoj ceni)		
	S	Pojedinačna vlasnička hartija od vrednosti	-J-E-S-X-*-**-

	I	Indeks (instrumenti koji čine indeks)	-J-E-I-X-*-*
	B	Korpa (određena korpa instrumenata)	-J-E-B-X-*-*
	O	Opcije	-J-E-O-X-*-*
	F	Fjučersi	-J-E-F-X-*-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-J-E-*-X-*-*
Treća osobina	Osnov prinosa ili isplate (metod koji se koristi za određivanje vrednosti ugovora, ako se razlikuje od standardne forward cene osnovne aktive)		
	C	Ugovor za razliku	-J-E-*-X-C-*-*
	S	Klađenje na razliku (<i>spread-bet</i>) [isplata je određena kretanjem referentne cene osnovnog instrumenta sve do cene o isteku ugovora (ili cene u trenutku kada imalac želi da izvrši forward) pomnožene unapred utvrđenom sumom za svaki poen kretanja]	-J-E-*-X-S-*-*
	F	Forward cena osnovne aktive	-J-E-*-F-*-*
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata (ugovor se saldira u gotovini po izvršenju o dospeću)	-J-E-*-C-*-*
	P	Fizička isporuka	-J-E-*-P-*-*

Valutni forwardi – J-F-*-X-*-*

Forward ugovori o kupovini ili prodaji strane valute.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	T	Spot ugovori	-J-F-T-X-*-*
	R	Forwardi	-J-F-R-X-*-*
	O	Opcije	-J-F-O-X-*-*
	F	Fjučersi	-J-F-F-X-*-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-J-F-*-X-*-*
Treća osobina	Osnov prinosa ili isplate		
	C	Ugovor za razliku	-J-F-*-X-C-*-*
	S	Klađenje na razliku (<i>spread-bet</i>) [isplata je određena kretanjem referentne cene osnovnog instrumenta sve do cene o isteku ugovora (ili cene u trenutku kada imalac želi da izvrši forward) pomnožene unapred utvrđenom sumom za	-J-F-*-X-S-*-*

		svaki poen kretanja]	
	F	Forvard cena osnovne aktive	-J-F-*-X-F-*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata	-J-F-*-X-*-C-
	P	Fizička isporuka	-J-F-*-X-*-P-
	N	Bez isporuke (ugovori koji se saldiraju gotovinski u trećoj valuti a ne u valutama ugovora)	-J-F-*-X-*-N-

Kreditni forvardi – J-C-*-X-*-*

Forvard ugovori o kupovini ili prodaji kreditnih proizvoda.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	A	Pojedinačni instrument	-J-C-A-X-*-*
	I	Indeks	-J-C-I-X-*-*
	B	Korpa	-J-C-B-X-*-*
	C	Svop kreditnog rizika na pojedinačni instrument	-J-C-C-X-*-*
	D	Svop kreditnog rizika na indeks	-J-C-D-X-*-*
	G	Svop kreditnog rizika na korpu	-J-C-G-X-*-*
	O	Opcije	-J-C-O-X-*-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-J-C-*-X-*-*
Treća osobina	Osnov prinosa ili isplate		
	S	Ugovor za razliku	-J-C-*-X-S-*-
	F	Forvard cena osnovne aktive	-J-C-*-X-F-*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata	-J-C-*-X-*-C-
	P	Fizička isporuka	-J-C-*-X-*-P-

Kamatni forvardi – J-R-*-X-*-*

Forvard ugovori o kupovini ili prodaji kamatnih finansijskih proizvoda.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	I	Kamatni indeks	-J-R-I-X-*-*
	O	Opcije	-J-R-O-X-*-*

	M	Ostalo (razno)	-J-R-M-X-*-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-J-R-*-X-*-*
Treća osobina	Osnov prinosa ili isplate		
	S	Ugovor za razliku	-J-R-*-X-S-*-
	F	Forvard cena osnovne aktive	-J-R-*-X-F-*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata	-J-R-*-X-*-C-
	P	Fizička isporuka	-J-R-*-X-*-P-

Robni forvardi – J-T-*-X-*-*

Forvard ugovori o kupovini ili prodaji robe.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	A	Poljoprivredni proizvodi	-J-T-A-X-*-*
	B	Korpa	-J-T-B-X-*-*
	G	Špedicija	-J-T-G-X-*-*
	I	Indeks	-J-T-I-X-*-*
	J	Energija	-J-T-J-X-*-*
	K	Metali	-J-T-K-X-*-*
	N	Proizvodi vezani za životnu sredinu	-J-T-N-X-*-*
	P	Proizvodi od polipropilena	-J-T-P-X-*-*
	S	Đubrivo	-J-T-S-X-*-*
	T	Papir	-J-T-T-X-*-*
	M	Ostalo (razno)	-J-T-M-X-*-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-J-T-*-X-*-*
Treća osobina	Osnov prinosa ili isplate		
	C	Ugovor za razliku	-J-T-*-X-C-*-
	F	Forvard cena osnovne aktive	-J-T-*-X-F-*-
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata	-J-T-*-X-*-C-
	P	Fizička isporuka	-J-T-*-X-*-P-

11. Strategije (K-*-X-X-X-X-)

Opis

Strategije predstavljaju istovremene transakcije sa dva izvedena instrumenta ili više njih.

Strategije se dele na sledeće grupe:

- R** Strategije kamatnih instrumenata
- T** Strategije robnih instrumenata
- E** Strategije vlasničkih hartija od vrednosti
- C** Strategije kreditnih instrumenata
- F** Strategije valutnih instrumenata
- Y** Strategije sa mešovitom aktivom
- M** Ostalo (razno)

Strategije kamatnih instrumenata – K-R-X-X-X-X-

Strategije kamatnih izvedenih finansijskih instrumenata predstavljaju istovremene transakcije sa dva kamatna ugovora ili više njih kod kojih se strane sporazumevaju da razmene kamatne tokove novca tokom određenog perioda, na osnovu određenog nominalnog iznosa, i po vrsti kamatne stope mogu biti fiksne-varijabilne, varijabilne-fiksne, ili varijabilne-varijabilne.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-R-X-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-R-X-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-R-X-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-R-X-X-X-X-

Strategije robnih instrumenata – K-T-X-X-X-X-

Strategije robnih izvedenih instrumenata predstavljaju istovremene transakcije sa dva robna ugovora ili više njih kod kojih je vrednost ugovora izvedena iz vrednosti osnovne robe ili robnog indeksa. Robni izvedeni instrumenti se mogu saldirati fizički ili u gotovini. Najčešće vrste robe na kojima se zasnivaju su metali, poljoprivredni proizvodi i energija.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-T-X-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-T-X-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-T-X-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-T-X-X-X-X-

Strategije vlasničkih hartija od vrednosti – K-E-X-X-X-X-

Strategije kapitalnih instrumenata predstavljaju istovremene transakcije sa dva kapitalna ugovora ili više njih kod kojih je isplata vezana za promenu vrednosti osnovne aktive (npr. akcija, korpi vlasničkih hartija od vrednosti ili indeksa). Platilac prinosa na kapital plaća primaocu prinosa na kapital iznos povećanja

vrednosti osnovne aktive uvećan za moguću dividendu. Primalac prinosa na kapital plaća platiocu prinosa na kapital iznos smanjenja vrednosti osnovne aktive uvećan za cenu finansiranja.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-E-X-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-E-X-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-E-X-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-E-X-X-X-X-

Strategije kreditnih instrumenata – K-C-X-X-X-X-

Strategije kreditnih izvedenih instrumenata predstavljaju istovremene transakcije sa dva ugovora kreditnog rizika ili više njih kod kojih jedna strana (prodavac zaštite) obavezuje da će izvršiti isplatu drugoj strani (kupcu zaštite) u slučaju nastanka kreditnog događaja povezanog sa osnovnom aktivom, što može biti određeni dug (referentna obaveza), određeni emitent duga (referentni subjekt), korpa referentnih subjekata i/ili referentnih obaveza ili kreditni indeks (referentni indeks).

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-C-X-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-C-X-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-C-X-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-C-X-X-X-X-

Strategije valutnih instrumenata – K-F-X-X-X-X-

Strategije valutnih izvedenih instrumenata predstavljaju istovremene transakcije sa dva ugovora ili više njih čiji je predmet razmena određenog iznosa u jednoj valuti za drugu valutu uz isporuku odmah (spot) ili u budućnosti (forward), odnosno po isteku ugovorenog perioda i po ugovorenom kursu.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-F-X-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-F-X-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-F-X-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-F-X-X-X-X-

Strategije sa mešovitom aktivom – K-Y-X-X-X-X-

Strategije izvedenih instrumenata sa mešovitom aktivom predstavljaju istovremene transakcije između dve strane koje se odnose na jedan ili više ugovora čiji je predmet više vrsta aktive.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-Y-X-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-Y-X-X-X-X-

Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-Y-X-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-Y-X-X-X-X-

Ostalo (razno) – K-M-X-X-X-X-

Strategije koje ne spadaju niti u jednu od prethodno opisanih kategorija.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-M-X-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-M-X-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-M-X-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-K-M-X-X-X-X-

12. Finansiranje (L-*-X-*)

Opis

Finansiranje je ugovor o kreditu obezbeđenom zalogom zaključen između dve strane kod koga jedna strana, zajmodavac, (privremeno) zajmi osnovnu aktivu obezbeđenu gotovinom ili drugim prihvatljivim sredstvom obezbeđenja (hartijama od vrednosti ili drugim sredstvom) koje obezbeđuje zajmoprimac. U zavisnosti od tačne vrste transakcije finansiranja, istovremeno se može zaključiti ugovor o transakciji u obratnom smeru na osnovu koga će se na unapred određen dan u budućnosti izvršiti transakcija u obratnom smeru.

Finansiranje se deli na sledeće grupe:

- L** Kreditni lizing
- R** Ugovori o reotkupu (repo poslovi)
- S** Davanje hartija od vrednosti na zajam

Kreditni lizing – L-L-*-X-X-*

Jedna strana drugoj strani u zajam daje određenu robu u zamenu za isplatu fiksne cene ili premije („stopa lizinga“). Po isteku ugovora, zajmodavac očekuje da će mu roba biti vraćena, a prinos koji ostvaruje vezan je za fluktuacije tržišne cene robe odnosno za premiju.

Prva osobina	Osnovna aktiva		
	A	Poljoprivredni proizvodi	-L-L-A-X-X-*
	B	Korpa	-L-L-B-X-X-*
	J	Energija	-L-L-J-X-X-*
	K	Metali	-L-L-K-X-X-*
	N	Proizvodi vezani za životnu sredinu	-L-L-N-X-X-*
	P	Proizvodi od polipropilena	-L-L-P-X-X-*
	S	Đubrivo	-L-L-S-X-X-*

	T	Papir	-L-L-T-X-X-*
	M	Ostalo (razno)	-L-L-M-X-X-*
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-L-L-*X-X-*
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-L-L-*X-X-*
Četvrta osobina	Isporuka		
	C	Gotovinska isplata	-L-L-*X-*C-
	P	Fizička isporuka	-L-L-*X-*P-

Ugovori o reotkupu (repo poslovi) –L-R-*X-*

Ugovor zaključen između dve strane koji za predmet ima istovremenu prodaju i ponovni otkup i na osnovu koga jedna strana prodaje hartije od vrednosti ili gotovinu drugoj strani u zamenu za sredstvo obezbeđenja. Uslovima ponovnog otkupa se najčešće predviđa reotkup istih ili istovrsnih hartija od vrednosti na unapred utvrđeni dan u budućnosti. Prava vlasništva na hartijama od vrednosti se prenose tokom trajanja ugovora.

Prva osobina	Osnovna aktiva (sredstvo obezbeđenja u skladu sa ugovorom o reotkupu)		
	G	Opšte sredstvo obezbeđenja [ugovor o reotkupu je obezbeđen lepezom prihvatljivih prvoklasnih i likvidnih sredstava, odnosno korpom hartija od vrednosti koja služi kao prihvatljivo sredstvo obezbeđenja, već prema standardu sistema repo trgovanja koji propisuje univerzalna strana u transakciji (<i>central counterparty</i> , CCP); ove hartije od vrednosti mogu biti zamenjene drugim prihvatljivim hartijama od vrednosti u skladu sa odlukom prodavca]	-L-R-G-*X-*
	S	Posebno sredstvo obezbeđenja (ugovor o reotkupu je obezbeđen posebnim unapred određenim sredstvom obezbeđenja koje se ne može menjati)	-L-R-S-*X-*
	C	Gotovinsko obezbeđenje	-L-R-C-*X-*
Druga osobina	Prestanak važenja (uslovi za prestanak važenja ugovora)		
	F	Fleksibilni (ugovor ima fleksibilan rok važenja do najviše 120 dana)	-L-R-*F-X-*
	N	Prekonoćni (rok važenja ugovora je jedan dan)	-L-R-*N-X-*
	O	Otvoreni (ugovor nema fiksni rok važenja)	-L-R-*O-X-*
	T	Terminski (broj dana koji se utvrđuje na početku važenja ugovora)	-L-R-*T-X-*

Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-L-R-**-X-*
Četvrta osobina	Isporuka (način isporuke sredstva obezbeđenja na početku važenja ugovora)		
	D	<i>Delivery versus payment</i> (zajmoprimac isporučuje sredstvo obezbeđenja zajmodavcu u zamenu za isplatu sredstava u okviru sistema za saldiranje hartija od vrednosti)	-L-R-**-X-D-
	H	Čuvanje na kastodi računu (<i>hold-in-custody</i> , gde zajmoprimac sredstvo obezbeđenja čuva na odvojenom kastodi računu u ime zajmodavca)	-L-R-**-X-H-
	T	Trostrana (<i>tri-party</i>) isporuka (zajmoprimac sredstvo obezbeđenja isporučuje na račun zajmodavca u kliring banci ili kastodi instituciji zajmodavca)	-L-R-**-X-T-

Davanje hartija od vrednosti na zajam – L-S--X-***

Ugovor zaključen između dve strane kod koga se jedna strana (zajmodavac) sporazumeva da drugoj strani (zajmoprimcu) pozajmi gotovinu ili hartije od vrednosti u zamenu za sredstvo obezbeđenja i naknadu za kreditiranje. Zajmodavac zadržava prava (pravo vlasništva, pravo na isplatu dividende odnosno kamate i pravo na korporativne radnje do kojih može doći tokom trajanja zajma) na hartijama od vrednosti pozajmljenim zajmoprimcu.

Prva osobina	Osnovna aktiva (sredstvo obezbeđenja koje se može koristiti u skladu sa ugovorom o zajmu, odnosno sredstva koja se međusobno mogu zamenjivati)		
	C	Gotovina	-L-S-C-**-X-*
	G	Državne obveznice	-L-S-G-**-X-*
	P	Korporativne obveznice	-L-S-P-**-X-*
	T	Konvertibilne obveznice	-L-S-T-**-X-*
	E	Vlasničke hartija od vrednosti	-L-S-E-**-X-*
	L	Akreditivi	-L-S-L-**-X-*
	D	Depozitne potvrde	-L-S-D-**-X-*
	W	Varanti	-L-S-W-**-X-*
	K	Instrumenti tržišta novca	-L-S-K-**-X-*
	M	Ostalo (razno)	-L-S-M-**-X-*
Druga osobina	Prestanak važenja		
	N	Prekonoćni (rok važenja ugovora je jedan dan)	-L-S-**-N-X-*
	O	Otvoreni (ugovor nema fiksni rok važenja)	-L-S-**-O-X-*
	T	Terminski (broj dana koji se utvrđuje na početku važenja)	-L-S-**-T-X-*

		ugovora)	
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-L-S-*-X-
Četvrta osobina	Isporuka		
	D	<i>Delivery versus payment</i> (zajmoprimac isporučuje sredstvo obezbeđenja zajmodavcu u zamenu za isplatu sredstava u okviru sistema za saldiranje hartija od vrednosti)	-L-S-*-X-D-
	F	Bez isplate (zajmoprimac isporučuje sredstvo obezbeđenja bez odgovarajuće isplate novčanih sredstava)	-L-S-*-X-F-
	H	Čuvanje na kastodi računu (<i>hold-in-custody</i> , gde zajmoprimac sredstvo obezbeđenja čuva na odvojenom kastodi računu u ime zajmodavca)	-L-S-*-X-H-
	T	Trostrana (<i>tri-party</i>) isporuka (zajmoprimac sredstvo obezbeđenja isporučuje na račun zajmodavca u kliring banci ili kastodi instituciji zajmodavca)	-L-S-*-X-T-

13. Referentni instrumenti (T-*-X-)

Opis

Referentni pokazatelji vrednosti drugih finansijskih instrumenta.

Referentni instrumenti se dele na sledeće grupe:

- C** Valute
- T** Roba
- R** Kamatne stope
- I** Indeksi
- B** Korpe
- D** Dividende na akcije
- M** Ostalo (razno)

Valute – T-C-*-X-X-X-

Prihvaćeni vid novca, uključujući kovani novac i novčanice, koji najčešće emituje država i koji je u opticaju u okviru jedne privrede.

Prva osobina	Vrsta		
	N	Nacionalna valuta (valuta odnosno zvanično sredstvo plaćanja koje emituje centralna banka ili monetarno telo jedne države; nacionalna valuta jedne države je obično valuta koja se pretežno koristi za većinu finansijskih transakcija u toj državi u skladu sa standardom ISO 4217)	-T-C-N-X-X-X-

	L	Valuta povučena iz optičaja (nacionalna valuta koja je prestala da bude sredstvo plaćanja)	-T-C-L-X-X-X-
	C	<i>Bullion coins</i> , novac iskovan od plemenitih metala koji služi kao sredstvo za očuvanje vrednosti ili predstavlja investiciju a ne koristi se za svakodnevne transakcije	-T-C-C-X-X-X-
	M	Ostalo (razno)	-T-C-M-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-C-*-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-C-*-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-C-*-X-X-X-

Roba – T-T-*-X-X-X-

Osnovno dobro koje se koristi u trgovini i međusobno je razmenljivo sa drugim dobrima iste vrste. Roba se najčešće koristi kao ulazni faktor u proizvodnji druge robe ili usluga.

Prva osobina	Vrsta robe		
	E	Proizvodi ekstraktivne industrije (metali, plemeniti metali, uglj, nafta, gas)	-T-T-E-X-X-X-
	A	Poljoprivredni proizvodi (proizvodi šumarstva i ribarstva, stoka, pšenica, mleko i mlečni proizvodi, kukuruz, kakao, soja, šećer, kafa)	-T-T-A-X-X-X-
	I	Industrijski proizvodi (proizvodi građevinske i prerađivačke industrije)	-T-T-I-X-X-X-
	S	Usluge (saobraćaj, komunikacije, trgovina)	-T-T-S-X-X-X-
	N	Proizvodi vezani za životnu sredinu (obuhvata proizvode vezane za emisije ugljenika i smanjenje emisija, kao i na vremenske prilike)	-T-T-N-X-X-X-
	P	Proizvodi od polipropilena (obuhvata plastične mase)	-T-T-P-X-X-X-
	H	Generisani energetske resursi (obuhvata električnu energiju, obnovljivu energiju i sve druge vrste energije isporučene posredstvom komunalne infrastrukture ili pružaoca ovih usluga)	-T-T-H-X-X-X-
	M	Ostalo (razno)	-T-T-M-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-T-*-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-T-*-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-T-*-X-X-X-

Kamatne stope – T-R-*-X-X-

Stopa po kojoj zajmoprimac plaća kamatu za korišćenje novca koji pozajmljuje od zajmodavca.

Prva osobina	Vrsta kamatne stope		
	N	Nominalna (kamatna stopa pre nego što se u obzir uzme inflacija)	-T-R-N-*-X-X-
	V	Promenljiva (kamatna stopa koja se menja sa protokom vremena)	-T-R-V-*-X-X-
	F	Fiksna (kamatna stopa koja ostaje fiksna tokom čitavog trajanja roka isplate)	-T-R-F-*-X-X-
	R	Realna (kamatna stopa usklađena da bi se oduzeo efekat inflacije)	-T-R-R-*-X-X-
	M	Ostalo (razno)	-T-R-M-*-X-X-
Druga osobina	Učestalost obračunavanja		
	D	Dnevno	-T-R-*-D-X-X-
	W	Nedeljno	-T-R-*-W-X-X-
	N	Mesečno	-T-R-*-N-X-X-
	Q	Kvartalno	-T-R-*-Q-X-X-
	S	Polugodišnje	-T-R-*-S-X-X-
	A	Godišnje	-T-R-*-A-X-X-
	M	Ostalo (nedefinisano)	-T-R-*-M-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-R-*-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-R-*-X-X-

Indeksi – T-I-*-X-

Indeks predstavlja prikaz vrednosti svojih sastavnih komponenti. Indeksi često služe kao „barometri“ za određeno tržište ili privrednu granu i referentne vrednosti u odnosu na koje se mere finansijski ili ekonomski rezultati.

Prva osobina	Klase aktive		
	E	Vlasničke hartije od vrednosti	-T-I-E-*-X-
	D	Dužnički instrumenti	-T-I-D-*-X-
	F	Institucije kolektivnog investiranja	-T-I-F-*-X-
	R	Nepokretnosti	-T-I-R-*-X-

	T	Roba	-T-I-T-*-X-
	C	Valute	-T-I-C-*-X-
	M	Ostalo (razno)	-T-I-M-*-X-
Druga osobina	Ponderisanje (način ponderisanja finansijskih instrumenata koji čine indeks)		
	P	Ponderisanje cenom (tržišni indeks kod koga svaka sastavna komponenta čini deo indeksa u srazmeri sa svojom cenom; kod berzanskog indeksa, ovo znači da su indeksom obuhvaćene akcije srazmerno cenama po kojima su kotirane na berzi)	-T-I-*-P-*-X-
	C	Ponderisanje kapitalizacijom (indeks čije komponente su ponderisane u skladu sa ukupnom tržišnom vrednošću emitovanih akcija)	-T-I-*-C-*-X-
	E	Jednako ponderisanje (kod indeksa sa jednakim ponderisanjem svakoj akciji u portfoliju ili indeksnom fondu pripisuje se jednaki ponder odnosno relativni značaj)	-T-I-*-E-*-X-
	F	Ponderisanje modifikovano tržišnom kapitalizacijom (predstavlja hibrid između jednakog ponderisanja i ponderisanja kapitalizacijom; slično je opštem metodu tržišne kapitalizacije uz jednu glavnu razliku: kapitalizacija najvrednijih akcija se određuje primenom određenog procenta pondera ukupnog indeksa akcija, dok se ostatak pondera raspodeljuje podjednako na akcije ispod tog iznosa kapitalizacije)	-T-I-*-F-*-X-
	M	Ostale vrste ponderisanja (razno)	-T-I-*-M-*-X-
Treća osobina	Vrsta prinosa na indeks		
	P	Cenovni prinos (cenovni prinos je stopa prinosa na investicioni portfolio kod koje se uzima u obzir samo kapitalna apresijacija tog portfolija, dok se prinos na drugu aktivu u tom portfoliju, u vidu kamate i dividende, zanemaruje)	-T-I-*-P-X-
	N	Neto ukupni prinos (neto ukupni prinos je stopa prinosa na investicioni portfolio kod koje se u obzir uzimaju sve neto raspodele u gotovini izvršene prema komponentama jednog indeksa. Neto raspodele u gotovini su raspodele u gotovini po isplati poreza po odbitku)	-T-I-*-N-X-
	G	Bruto ukupni prinos (bruto ukupni prinos je stopa prinosa na investicioni portfolio kod koje se u obzir uzimaju sve bruto raspodele u gotovini prema komponentama jednog indeksa)	-T-I-*-G-X-

	M	Ostalo (razno)	-T-I-*-M-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-I-*-X-

Korpe – T-B-X-X-X-X-

Grupe hartija od vrednosti kreirane u svrhu konkretnog ulaganja.

Prva osobina	Sastav		
	E	Vlasničke hartije od vrednosti	-T-B-E-X-X-X-
	D	Dužnički instrumenti	-T-B-D-X-X-X-
	F	Institucije kolektivnog investiranja	-T-B-F-X-X-X-
	I	Indeksi	-T-B-I-X-X-X-
	T	Roba	-T-B-T-X-X-X-
	C	Valute	-T-B-C-X-X-X-
	M	Ostalo (razno)	-T-B-M-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-B-*-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-B-*-X-X-X
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-B-*-X-X-X

Dividende na akcije – T-D-X-X-X-X-

Odnose se na isplatu dividende na određenu osnovnu vlasničku hartiju od vrednosti.

Prva osobina	Vrsta vlasničke hartije od vrednosti		
	S	Obične akcije	-T-D-S-X-X-X-
	P	Preferencijalne akcije	-T-D-P-X-X-X-
	C	Obične konvertibilne akcije	-T-D-C-X-X-X-
	F	Preferencijalne konvertibilne akcije	-T-D-F-X-X-X-
	L	Udeli u komanditnom društvu	-T-D-L-X-X-X-
	K	Udeli u institucijama kolektivnog investiranja	-T-D-K-X-X-X-
	M	Ostalo (razno)	-T-B-M-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-B-*-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-B-*-X-X-X
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-B-*-X-X-X

Ostalo (razno) – T-M-X-X-X-X-

Referentni instrumenti koji ne spadaju niti u jednu od prethodno opisanih kategorija.

Prva osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-M-X-X-X-X-
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-M-X-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-M-X-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-T-M-X-X-X-X-

14. Ostalo (razno) – M-*-*-X-*-

Opis

Finansijski instrumenti koji ne spadaju niti u jednu od napred definisanih kategorija.

Instrumenti u ovoj kategoriji se dele na sledeće grupe:

C Kombinovani instrumenti

M Ostala aktiva (razno)

Kombinovani instrumenti – M-C-*-X-*-

Paketi različitih finansijskih instrumenata koji se emituju u vidu jedne celine i/ili kojima se trguje kao jednom celinom (nazivaju se i „povezani instrumenti“). Tokom svog životnog ciklusa se mogu i razdvojiti i njima se može trgovati pojedinačno. U tom slučaju, svakom pojedinačnom instrumentu se radi klasifikacije dodeljuje pojedinačan kod CFI.

Prva osobina	Komponente		
	S	Kombinacija akcija (različitih osobina)	-M-C-S-*-X-*-
	B	Kombinacija obveznica (različitih osobina)	-M-C-B-*-X-*-
	H	Akcija i obveznica	-M-C-H-*-X-*-
	A	Akcija i varant	-M-C-A-*-X-*-
	W	Varant i varant (ili više njih)	-M-C-W-*-X-*-
	U	Udeo u fondu i druge komponente	-M-C-U-*-X-*-
	M	Ostalo (razno)	-M-C-M-*-X-*-
Druga osobina	Ograničenje vlasništva/prenosa/prodaje		
	T	Postoji ograničenje na raspolaganje	-M-C-*-T-X-*-
	U	Slobodno (neograničeno) raspolaganje	-M-C-*-U-X-*-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-M-C-*-X-*-
Četvrta osobina	Forma		
	B	Glasi na donosioca (vlasnik nije registrovan u knjigama emitenta ili registracionog tela)	-M-C-*-X-B-

	R	Registrovano (hartija od vrednosti je registrovana na ime vlasnika u knjigama emitenta ili registracionog tela i može se preneti na drugog vlasnika samo uz dozvolu registrovanog vlasnika)	-M-C-*-X-R-
	N	Glasi na donosioca/registrovano (hartija od vrednosti se izdaje i u formi koja glasi na donosioca i u registrovanoj formi ali sa istim identifikacionim brojem)	-M-C-*-X-N-
	M	Ostalo (razno)	-M-C-*-X-M-

Ostala aktiva – M-M-*-X-X-X-

Sledi ostala aktiva koja ne spada niti u jednu drugu napred definisanu grupaciju.

Prva osobina	Dalje grupisanje		
	R	Potvrde o svojini na nepokretnostima (predstavljaju vlasništvo nad nepokretnostima)	-M-M-R-X-X-X-
	I	Polise osiguranja	-M-M-I-X-X-X
	E	Potvrde o deponovanju (tzv. <i>escrow</i>) sredstava obezbeđenja (garancija banke da je prodavac opcije deponovao sredstvo obezbeđenja i da je to sredstvo bez odlaganja dostupno za isporuku u slučaju izvršenja opcije)	-M-M-E-X-X-X
	T	Instrumenti finansiranja trgovine (aktiva zasnovana na sekjuritizaciji kretanja robe i usluga)	-M-M-T-X-X-X
	N	Kreditni za emisiju ugljenika (potvrda ili dozvola koja predstavlja pravo na emisiju ugljen-dioksida)	-M-M-N-X-X-X
	P	Potvrde o posedovanju plemenitih metala	-M-M-P-X-X-X
	S	Drugi izvedeni proizvodi kojima se trguje na vanberzanskom tržištu	-M-M-S-X-X-X
	M	Ostalo (razno)	-M-M-M-X-X-X
Druga osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-M-M-M-X-X-X-
Treća osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-M-M-M-X-X-X-
Četvrta osobina	X	Nije primenjivo/nedefinisano	-M-M-M-X-X-X-

Član 3.

Ovaj šifarnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Centralnog registra.

Ovaj šifarnik se primenjuje od 01.02.2017. godine.

Danom početka primene ovog šifarnika prestaje da važi Šifarnik 10 broj: 212-5/1 od 05.07.2012. godine.

Danom stupanja na snagu, šifarnik se objavljuje na internet stranici Centralnog registra.

Prelazne i završne odredbe

Izdavaoci finansijskih instrumenata su dužni da usklade dodeljene CFI kodove postojećih finansijskih instrumenata sa ovim šifarnikom.

Postojećim finansijskim instrumentima koji su izdati bez CFI koda, CFI kodovi će se dodeljivati u skladu sa ovim šifarnikom.

Usklađivanje dodeljenih CFI kodova postojećih finansijskih instrumenata podrazumeva donošenje odluke o promeni CFI koda postojećih finansijskih instrumenata i podnošenje zahteva Centralnom registru za dodelu CFI koda i ISIN broja.

Rok za podnošenje zahteva Centralnom registru za dodelu CFI koda i ISIN broja iz stava 3. ovog člana je 01. april 2017. godine.

**10 Broj 2-9/22-5
29.12.2016. godine**

PRESEDNIK UPRAVNOG ODBORA

Milan Lučić